

Mede gefinancierd door het
programma Erasmus+
van de Europese Unie

Co-creatie op basis van open
source methodes en tools

GIDS voor LESGEVERS

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Co-creatie op basis van open source methodes en tools

GIDS voor LESGEVERS

CoCOS gids voor lesgevers, mei 2020

Sofia | Gent | Velenje | Madrid | Burgh-Haamstede

Disclaimer

Het CoCOS-project werd gefinancierd met steun van de Europese Commissie. De verantwoordelijkheid voor deze publicatie ligt uitsluitend bij de auteurs. De Commissie kan niet aansprakelijk worden gesteld voor het gebruik van de informatie die erin is vervat.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Licentie

CoCOS moedigt vrije toegang en gebruik van onderwijsgerelateerde materialen aan. Dit werk is gemachtigd onder een Creative Commons Naamsvermelding-NietCommercieel-GelijkeDelen 4.0 Internationaal Licentie. ([CC BY-NC-SA 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/))

Het staat u vrij om:

het materiaal te delen, kopiëren en verspreiden in om het even welk medium en om het even welke vorm

het materiaal aan te passen — herwerken, omzetten, erop voortbouwen

Onder de volgende voorwaarden:

Naamsvermelding — Je moet voldoende erkenning geven, een link naar de licentie toevoegen, en aangeven of er wijzigingen gebeurd zijn. Je mag dit doen op om het even welke aanvaardbare manier, zonder te suggereren dat de licentiegever jou of je gebruik onderschrijft.

NietCommercieel — Je mag het materiaal niet gebruiken voor commerciële doeleinden.

ShareAlike — Als je het materiaal herwerkt, omzet of erop voortbouwt moet je jouw bijdragen verspreiden onder dezelfde licentie als het origineel.

Geen bijkomende beperkingen — Je mag geen wettelijke voorwaarden of technologische maatregelen toepassen die anderen wettelijk beperken iets te doen dat volgens de licentie is toegestaan.

Inhoudstafel

I. Gids - doel en verwachtingen	4
II. Kwalitatieve evaluatie van de proefcursussen: Resultaten bevraging lesgevers	6
III. Kwalitatieve evaluatie van de proefcursussen: Resultaten leerderbevraging	7
IV. Evaluatie experimentele proefcursussen	9
 COCOS	13
V. Algemene en uitgebreide richtlijnen en aanbevelingen	14
A. Algemene richtlijnen overeenkomstig het begrippenkader	14
B. Uitgebreide en specifieke richtlijnen en advies gebaseerd op CoCOS proefcursussen	15
  COCOS Switch to the online version of the COCOS Learning Guide for updated and extended advice. Visit http://cocos.education/learningguide	21
VI. Conclusie	22
  COCOS Switch to the online version of the COCOS Learning Guide for updated and extended advice. Visit http://cocos.education/learningguide	22
Bijlagen	24
  COCOS Switch to the online version of the COCOS Learning Guide for updated and extended advice. Visit http://cocos.education/learningguide	24
Bijlage A. Uitsplitsing tabel a.d.h.v. labels en kerngebieden: LESGEVERS	25
Bijlage B. Uitsplitsing tabel a.d.h.v. labels en kerngebieden: LERENDEN	31
Bijlage C. Uitsplitsing tabel a.d.h.v. labels en kerngebieden: TECHNOLOGIE	34
Bijlage D. Uitsplitsing tabel a.d.h.v. labels en kerngebieden: INHOUD	38
Bijlage E. Uitsplitsing tabel a.d.h.v. labels en kerngebieden: ORGANISATIE	43

I. Gids - doel en verwachtingen

Gids

Deze gids werd gecreëerd door de partners van het CoCOS-project. Meer informatie op: <http://cocos.education>, om ervaringen en bevindingen te delen met collega's en onderwijsprofessionals die de co-creatiemethode en de beschikbare technologische oplossingen willen leren kennen of verkennen, gericht op open-source.

Toen we de structuur van het document hebben ontworpen was ons opzet het gebruiksgemak en de praktische toepasbaarheid van deze gids te optimaliseren. Dat is de reden waarom we zoveel mogelijk gekozen hebben voor gestructureerde tabellen en voorstellingen in de vorm van infographics.

Er is ook een uitgebreider document bij het project beschikbaar: het Begrippenkader voor Co-Creatie.

Co-creatie scherpgesteld

Co-creatie in onderwijscontext, meer bepaald hoger onderwijs en volwassenenonderwijs, is een uitdagend onderwerp waarvan de kernbeginselen en gebruiken in volle ontwikkeling zijn en zijn onderworpen aan professionele controle en onderzoek door lesgevers en academici. Oorspronkelijk ontstaan vanuit de bedrijfswereld, werd co-creatie snel herkend als een enorme drijvende kracht voor creatieve expressie en waardecreatie.

We bespreken de uitgangspunten van co-creatie en de uitdagingen om deze methode te gebruiken in onderwijs doorheen het CoCOS-project. Het is aangewezen geïnteresseerde lezers te verwijzen naar het CoCOS Begrippenkader (document beschikbaar via <http://cocos.education>) voor uitgebreide info bij dit onderwerp. Maar in deze Gids hebben we een snelle en duidelijke werkdefinitie nodig waarnaar we kunnen verwijzen en die we kunnen raadplegen als we de inhoud van de gids verwerken. We hebben nood aan een referentiepunt dat ons niet laat vergeten wat de context en het doel van dit document is. Maar als we zeggen, "snel en duidelijk", dan zijn we er ons ten zeerste van bewust dat gebruikte definities snel veranderen door de brede toepasbaarheid en het continu onderzoek naar specifieke bijzonderheden. Daarom zullen we werken met een verzameling definities die, naar wij hopen, inzicht bieden in de complexiteit van het concept, de processen en interacties in verband met co-creatie.

Sanders en Simons (2009) definiëren co-creatie als volgt:

een (...) "zeer breed begrip met een grote verscheidenheid aan toepassingen. We definiëren co-creatie als elke handeling van collectieve creativiteit die gezamenlijk door twee of meer mensen wordt beleefd. In welk opzicht verschilt co-creatie van samenwerking? Co-creatie is een speciaal geval van samenwerking waarbij het de bedoeling is om iets te creëren dat niet van tevoren bekend is. Het begrip co-ontwerp is direct gerelateerd aan co-creatie. Bij co-ontwerp verwijzen we naar collectieve creativiteit zoals die wordt toegepast doorheen het gehele ontwerpproces. Op basis van deze definities is co-design een specifieke variant van co-creatie."

Zwass (2010) geeft een beknopte en gerichte werkdefinitie:

“Co-creatie wordt hier ruim gedefinieerd als waardecreatie door gebruikers.”

Een visie op het co-creatieproces wordt samengevat door Lorenzo, Oblinger en Dziuban (2006):

“Relaties bestaan online, gefaciliteerd door de uitwisseling van profielen, tekstberichten, foto's, muziek, enz. Studenten zijn continu verbonden met informatie en met elkaar. Zij verbruiken niet zomaar informatie maar creëren informatie, telkens opnieuw. Studenten hanteren een doe-het-zelf aanpak en open-source benadering om materiaal uit te kiezen, te herwerken en hun eigen accenten toe te voegen, en vervolgens opnieuw te publiceren. Het is heel courant geworden om voorbij te gaan aan traditionele "authority channels" en zelf te publiceren in druk, beeld, video of audio. Toegang en uitwisseling van informatie ontstaan vrijwel meteen.”

En tot slot Arteveldehogeschool, CoCOS hoofdpartner, met hun interpretatie van co-creatie, zoals concreet omschreven in hun openbare verklaring met het Onderwijsconcept (rubriek over leeromgeving):

Een leeromgeving die gericht is op co-creatie prikkelt studenten om diepgaand en levenslang te leren. Co-creatie is wat er gebeurt wanneer verschillende partijen (studenten, docenten, medewerkers, de bedrijfswereld, en de samenleving) samen oplossingen zoeken voor complexe vraagstukken. Dit heeft een positief effect op de motivatie van de betrokkenen omdat ze op hun eigen manier, elk vanuit hun discipline en talenten, een bijdrage kunnen leveren om een wederzijds gewaardeerd resultaat te bereiken en echt een verschil te maken. Co-creatie stimuleert tevens de creativiteit en de ondernemingszin van deze betrokkenen omdat ze uitgedaagd worden om kansen te zien, problemen anders te benaderen en met innovatieve alternatieven op de proppen te komen.

Een methode om deze co-creatie tot stand te brengen vinden we in het concept *learning by developing*. In authentieke ontwikkelings- en onderzoeksprojecten gericht op probleemoplossing en innovatie worden nieuwe vaardigheden en kennis ontwikkeld. Essentieel hierbij is de interdisciplinaire samenwerking tussen alle betrokken partijen.

II. Kwalitatieve evaluatie van de proefcursussen: Resultaten bevraging lesgevers

Binnen het projectkader werden door de projectpartners proefcursussen ontworpen en getest in hun eigen land. Een onderzoekgebaseerde evaluatie van deze proefcursussen leverde waardevolle inzichten op voor het project. Wij geloven een samenvatting van onze bevindingen waardevol kan zijn voor anderen die de co-creatiemethode verkennen en voor onderwijsprofessionals.

Sterktes die in kaart werden gebracht en analytische toelichting:

- Een van de meest gerapporteerde meningen is de tevredenheid over de open en ontspannen sfeer tijdens het co-creatieproces. De meeste lesgevers merkten op dat lerenden geen grote moeilijkheden ondervonden om de digitale tools te gebruiken waarmee co-creatie werd uitgevoerd. Maar een aantal lesgevers gaven dit toch als werkpunt (zie verder). Het is normaal dat niet alle lerenden even vaardig zijn in het gebruik van IT-tools.
- Lesgevers geven unaniem aan dat co-creatie creativiteit en vaardigheden als team kan versterken. Co-creatie legt ook verborgen talenten en vaardigheden van lerenden bloot. **Dit is een belangrijke conclusie die we moeten benadrukken wanneer we de methode voorstellen aan nieuwe leerkrachten.**
- De respondenten zijn zeer **gedreven om co-creatie te integreren in hun lespraktijk**. Hoewel sommigen onder hen nooit eerder betrokken waren in co-creatie, waren ze toch **zeer tevreden over de resultaten en hechtten ze er veel waarde aan**. Dit is een **belangrijke bron van motivatie voor leerkrachten** die de methode zullen benaderen als iets nieuws.
- Co-creatie is geschikt voor **de ontwikkeling van kritische denkvaardigheden aangezien het even zeer gericht is op het samenwerkingsproces** als op het eindproduct. **Vanuit vruchtbare samenwerking wordt een gemeenschap van geëngageerde stakeholders gecreëerd**. Hierdoor **ontstaan veel mogelijkheden die leerkrachten en hun organisaties moeten benutten** - gebaseerd op de specifieke context kan deze geest van samenwerking worden bevorderd en gekanaliseerd.
- **Co-creatie gaat over de ontwikkeling van professionele vaardigheden van lesgevers** en bij elk nieuw proefproject biedt het nieuwe kansen. **Daarom kan werken in een context van co-creatie aanbevolen worden aan nieuwe leerkrachten als professioneel ontwikkelingstraject**.
- Co-creatie **laat sterk geprofileerd mentorschap toe, wat bevredigend is omdat het een betere en meer succesrijke leerervaring biedt**. Dit draagt bij aan de rol van de leerkracht als mentor en het kan verstandig zijn **deze te institutionaliseren en integreren in de formele leerkracht-lerende communicatie** in elke opleidingsorganisatie.

Sterktes die in kaart werden gebracht en analytische toelichting:

- Het aantal deelnemers in de groep voor co-creatie blijkt een belangrijke factor te zijn - met duidelijke **voorkeur van lesgevers voor kleinere groepen** aangezien deze het mogelijk maken te richten op specifieke taken en een meer gemotiveerde betrokkenheid van de lerenden verzekert. **In het reguliere onderwijs heeft de leerkracht gewoonlijk nochtans geen invloed op de grootte van de groepen.**
- Lesgevers maakten melding van **de werklast**. Deze lijkt het proces van co-creatie negatief te beïnvloeden, tenzij het werk zorgvuldig en afdoende wordt verdeeld onder de deelnemers. Nog een mogelijk nadeel is de aanzienlijke werklast om de geleverde feedback te verwerken en bronnen te zoeken. Dat betekent dat, **tenminste tot de methode een gangbare praktijk wordt, lesgevers meer tijd nodig hebben voor een co-creatief traject.**
- **Het gewenste niveau digitale vaardigheden en beschikbaarheid van technologie/apparatuur is nog niet aanwezig**, er zijn meer inspanningen nodig om aan digitale geletterdheid te werken en om meer uitgebreide technische instructies en verduidelijking te geven in de les rond digitale tools. Sommige van de voorgestelde online tools bleken bijvoorbeeld niet zo eenvoudig te gebruiken (bv. Hypothese).
- **Een gezamenlijk leerplatform is iets dat lesgevers zouden willen in context van co-creatie**. Dit zou mogelijk de inspanningen die nodig zijn om een les voor te bereiden kunnen verminderen. Bij gebrek aan een gedeeld platform kunnen deze soms groter zijn dan de inspanningen die gaan naar de eigenlijke creatie en samenwerking.
- De nood aan bijkomende begeleiding voor bepaalde deelnemers is een van de belangrijkste nadelen van co-creatie omdat dit meer **inspanningen vraagt zowel op vlak van gerichte en duurzame aandacht als op vlak van tijd**.
- Soms zal co-creatie **moeten worden voorgesteld als een uitdaging om deelnemers aan te trekken en hen te activeren**. Het belang hiervan zou afnemen naarmate de methode bekender wordt en het een alledaagse methode wordt voor de studenten.
- Afgeleid van bovenstaande werkpunten blijft de IT-vaardigheid van de leerkrachten een belangrijke factor die mogelijk niet of onvoldoende gerapporteerd werd. Zonder gerichte tussenkomst zullen co-creatie activiteiten beperkt worden op basis van het vaardigheidsniveau van de leerkracht. Dat kan resulteren in zeer verschillende en uiteenlopende leerervaringen wanneer verschillende lessen (en dus leerkrachten) worden vergeleken.

III. Kwalitatieve evaluatie van de proefcursussen: Resultaten leerderbevraging

Sterktes die in kaart werden gebracht en analytische toelichting:

- De lerenden bleken de mogelijkheid om meer zelfstandig te zijn tijdens het proces van co-creatie enorm te waarderen. **Hierop kan worden verder gebouwd en dit kan worden gebruikt als motiverende vector.**
- Lerenden verklaren dat ze co-creatie **een nieuwe en interessante manier van leren vinden**. Ze zouden het enorm appreciëren als dit **verder wordt geïntegreerd** in didactiek.

- Co-creatie is leuk, wat het aantrekkelijk maakt voor jongeren en toegewijde lerenden. Een van de elementen die het vaakst wordt genoemd als aantrekkelijk is **de kans om actief deel te nemen en creatief te zijn, en tegelijk bij te dragen aan de kwaliteit van het teamwerk en het eindproduct.**
- Lerenden vonden het ook fijn dat ze verantwoordelijk waren voor de coördinatie, omdat dat hun bijdrage **extra waardevol** maakte en ze tegelijkertijd **hun teamwerk en organisatorische vaardigheden beter konden ontwikkelen.**
- **Lerenden krijgen meer het gevoel dat ze expertise uitwisselen met lesgevers,** in plaats van dat ze worden onderwezen. Dat wordt enorm gewaardeerd en toegeschreven aan de specifieke kenmerken van co-creatie. De individuele aandacht die in een kleine co-creatiegroep kan gaan naar de deelnemers maakt de methode geschikt voor lerenden die nood hebben aan extra ondersteuning.

Werkpunten die in kaart werden gebracht en analytische toelichting:

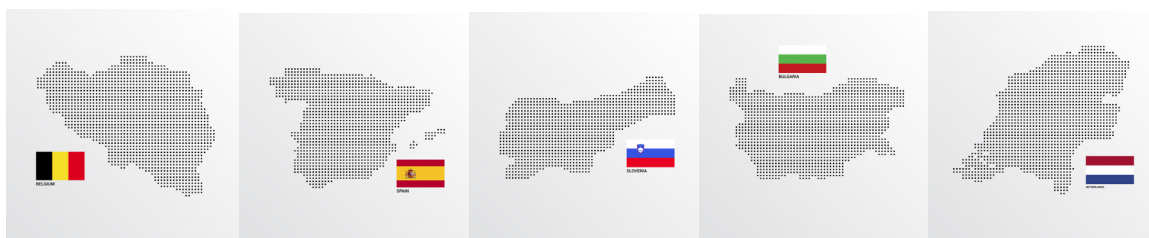
- Werken in grote groepen werd minder aangenaam bevonden door de lerenden omdat het vermoeiender was en hen onvoldoende aanzette om actief mee te doen en hun kennis en vaardigheden te tonen. **De aandacht van de lesgever voor de individuele prestaties tijdens co-creatie is een belangrijke factor voor het algemeen positief resultaat.**
- Sommige lerenden vonden het moeilijk om de inhoud te herzien en informatie te verifiëren binnen de beperkte beschikbare tijd. **Timing blijkt een terugkerende factor, zowel in de evaluatie door de lerenden als door de lesgevers.**
- Er is vraag naar meer technische ondersteuning voor de lerenden, **overeenkomstig het werkpunt aangegeven door lesgevers in het vorige deel.**

IV. Evaluatie experimentele proefcursussen

In CoCOS hebben we een intensief proces doorlopen: leren over co-creatie, experimenteren met medelesgevers, nieuwe cursussen ontwikkelen. Deze proefcursussen hadden uiteenlopende profielen. Daarom hebben we erop aangedrongen dat elk deelnemend land zou experimenteren door initiële variaties toe te laten in een aantal factoren (vb. opleidingsniveau, groepsgrootte, onderwerp). Het doel hiervan is te experimenteren met deze variatie om dan te kunnen analyseren hoe diverse benaderingen en methodes kunnen worden toegepast binnen het ruimere kader van co-creatie.

Deze korte samenvatting stelt de typologie voor van de lessen die we hebben ontwikkeld en getest. Het biedt een overzicht van de lessen, hun onderwerp, de hoofdlesgever, de instelling die de les heeft georganiseerd, en de ICT-tools die werden gebruikt tijdens de les. Merk op dat op het moment dat deze gids werd geschreven, de CoCOS partners bezig waren met verdere tests. We verwachten dat deze gedrevenheid om lessen te creëren en te experimenteren wordt doorgezet na het formele einde van het CoCOS-project.

In een activiteit voorafgaand aan het opmaken van deze Gids waren we gericht op het verzamelen van feedback van wie betrokken was bij de lessen - lesgevers, peers of assistenten, lerenden. Een gedetailleerde analyse van deze bevragingen is beschikbaar in een apart document op <http://cocos.education>.

Tabel 1. De geografie van CoCOS cursussen

	<p>Arteveldehogeschool - Artevelde University of Applied Sciences, BE (HO) Frans D, Scarlet Coopman</p> <p>Arteveldehogeschool - Artevelde University of Applied Sciences, BE (HO) Audiovisuele Mediatechnologie, Lennart Dubois</p>
	<p>Jaitek - Universidad Autónoma de Madrid, ES (HO) Taalkundige ontwikkeling (kinderen 0-6), Gema de Pablo González & Mariano Sanz Prieto</p> <p>Jaitek - Universidad Autónoma de Madrid, ES (HO) ICT in onderwijs en sport, Mariano Sanz Prieto (twee edities)</p>

	<p>AZ Ljudska univerza Velenje - AZ Ljudska univerza Velenje, SI (volwassenonderwijs) Engels (Niveau 2), Tina Ojsteršek</p> <p>AZ Ljudska univerza Velenje - AZ Ljudska univerza Velenje, SI (volwassenonderwijs) Italiaans, Urška Petrič</p> <p>AZ Ljudska univerza Velenje - AZ Ljudska univerza Velenje, SI (beroepsonderwijs) Beheer van productgroepen, Tatjana Klemenčič</p> <p>AZ Ljudska univerza Velenje - AZ Ljudska univerza Velenje, SI (volwassenonderwijs) Fysica- astronomiemodule, Mateja Šeliga</p>
	<p>NTCenter - UNWE, BG (HO) Arbeidseconomie, Asst. Prof. Dr. Irina Danailova</p> <p>NTCenter - Balev Corporation, BG (volwassenenonderwijs - bedrijfsopleiding) Presentatievaardigheden, Dr. Dessimira Velkova</p> <p>NTCenter - UNWE, BG (HO) Unicorn Companies, Assoc. Prof. Dr. Yovka Bankova</p> <p>NTCenter - Adam Smith College of Management, BG (beroepsonderwijs voor volwassenen) Economie: investering ten opzichte van burgerschap, Andrey Stoycheff, MBA</p>
	<p>Pro Work - Fontys (NL) (HO) Design Thinking voor lesgevers, Annemarie van den Broek</p> <p>Pro Work - Fontys (NL) (HO) Mindset, Annemarie van den Broek</p> <p>Pro Work - Fontys (NL) (HO) SAMR Model, Annemarie van den Broek</p>

Informatiematrix van proefcursussen met experimentatiegegevens

Negen van de proefcursussen werden ontwikkeld en gebracht voor een publiek van universiteitsstudenten (HO). Zes waren gericht op een volwassen leerpubliek (volwassenenonderwijs), inclusief twee op niveau van volwassen beroepsonderwijs (beroepsonderwijs voor volwassenen). Deze spreiding verzekert voldoende diversiteit en maakt het mogelijk de verschillende benaderingen en uitdagingen te bespreken en vergelijken.

Tabel 2. Matrix van proefcursussen

Cursustitel	Onderwijsniveau	Gebruikte technologie (ICT-tools)	# lerenden in de cursus
Frans D	Hoger Onderwijs	Canvas LMS	12
Audiovisuele Mediatechnologie	Hoger Onderwijs	Canvas LMS Hypothese Badgr Google Docs	179
Taalontwikkeling (kinderen 0-6)	Hoger Onderwijs	Perusall Google Drive documenten Moodle Google Sites	66
ICT in onderwijs en sport (twee edities)	Hoger Onderwijs	Perusall Google Sites Hypothese	73 (aggregaat voor beide edities)
Engels (Niveau 2)	Volwassenenonderwijs	Google Drive	12
Italiaans	Volwassenenonderwijs	Google Docs Kahoot! Mentimeter	5
Beheer productgroep	Beroepsonderwijs voor volwassenen	Google Docs Google forms Moodle	7
Fysica	volwassenenonderwijs (laaggeletterde volwassenen, niveau basisonderwijs)	Google Sites Hypothese	7

Arbeidseconomie	Hoger Onderwijs	Moodle Hypothese	30
Presentatievaardigheden	Volwassenen- onderwijs (bedrijfsopleiding)	Moodle	6
Unicorn Companies	Hoger Onderwijs	Moodle Hypothese	28
Economie: investering ten opzichte van burgerschap	Beroepsonderwijs voor volwassenen	Moodle Wiki activiteit (format: debat)	14
Designdenken voor lesgevers	Hoger Onderwijs	Xerte Hypothese	25
Mindset	Hoger Onderwijs	Xerte Hypothese	25
SAMR Model	Hoger Onderwijs	Xerte Hypothese	25

Tabel 3. Lijst van tools die worden gebruikt in proefcursussen

Leerplatformen	Maatwerktools voor aantekeningen
Moodle	Hypothese
Canvas	Perusall
Xerte (als platform)	Tests en onmiddellijke feedback
Google Drive/Google Docs (als platform)	Mentimeter
Google Classroom	Kahoot (als tool)
Kahoot (als platform)	Aangepaste tools
Auteurssystemen	Moodle Wiki activiteit (om debatomgeving te creëren)
Google Sites	Andere tools
Google Docs (als tool)	Badgr
Xerte (als contentcreatietool)	

COCOS co-creatietool op maat*

Voortdurend in ontwikkeling/getest
<https://www.arteveldehogeschool.be/cocos/editor/>

* De COCOS co-creatietool werkt nu en wordt gebruikt voor pilootcursussen.

V. Algemene en uitgebreide richtlijnen en aanbevelingen

A. Algemene richtlijnen overeenkomstig het begrippenkader

Co-creatie is een proces gerelateerd aan de ontwikkeling van nieuwe vaardigheden van zowel lesgevers als lerenden (zie *CoCOS begrippenkader* op <http://www.cocos.education> voor meer informatie). Co-creatie laat de ruimte om een houding aan te nemen ten opzichte van de cursusinhoud, zich onder te dompelen in het onderwerp, en de kennis te verdiepen. Co-creatie zet kennis om in een authentieke persoonlijke ervaring. Het draagt bij aan de verrijking en diversiteit van de cursusinhoud, en het stimuleert kritisch denken.

Om deze voordelen maximaal te benutten is het belangrijk co-creatie in te plannen en in te zetten rond de volgende conceptuele mijlpalen:

1. De diverse deelnemers (studenten, professionals en andere belanghebbenden) motiveren en actief betrekken -. Rechtstreekse creators en andere belanghebbenden moeten betrokken zijn om het volledige spectrum aan perspectieven te kunnen bieden, wat cruciaal is voor co-creatie. Daarin verschilt het van andere, eerder traditionele vormen om leerinhouden te creëren. Dit zou ook kunnen zorgen voor een brug tussen opleiding en professionele carrières. Het tot stand brengen van vruchtbare samenwerking tussen diverse deelnemers in co-creatie zou kunnen bijdragen tot probleemoplossing en het verleggen van de kennishorizon buiten handboeken en naar meer praktische dimensies.
2. Multidisciplinaire samenwerking tot stand brengen. Dit hoofdkenmerk is niet uniek voor co-creatie, maar speelt er wel een belangrijke rol in. In het proces om leerinhoud te creëren vanuit vakoverschrijdende invalshoeken kunnen de leerdoelen op een meer flexibele manier worden aangepast en toegepast om zo de noden van diverse doelgroepen onderwijs te bedienen.
3. Een vertrouwensrelatie tussen de co-creators opbouwen is cruciaal, aangezien ruimdenkendheid, moed en zelfvertrouwen nodig zijn om de diverse input van andere co-creators te aanvaarden.
4. De basis leggen voor zelfsturend leren. Zo komt co-creatie in een stroomversnelling terecht aangezien het lerenden zal sterken meer zelfstandig en zelfzeker te worden in elke stap van het leerproces. Dit zal cruciaal worden in het komende tijdperk van afstandsonderwijs, waarin het vermogen tot zelfgestuurd leren weleens een zeer waardevolle persoonlijke vaardigheid zou kunnen zijn.
5. Bepaal kwaliteitscriteria en regels om deze te bewaken. In deze stap wordt de rol van lesgevers als mentor en toonaangevende partij in het leerproces ten volste ingezet. We mogen nooit toestaan dat de kwaliteitsnormen voor leerinhoud worden verminderd. Dat kunnen we verkrijgen door duidelijke en begrijpelijke regels, instructies en criteria die moeten worden toegepast op het product co-creatie.
6. Benut de digitale technologieën goed. De wereld van de digitale technologieën breidt snel uit, met elke dag nieuwe mogelijkheden om ons leven gemakkelijker te

maken (of net niet?). Er is tijd en moeite nodig om de meest geschikte tools te kennen en selecteren en zo slim gebruik te kunnen maken van technologieën. Het vraagt tijd om de vaardigheden te ontwikkelen en deze te delen in het co-creatieteam, maar het is het zeker waard.

7. Maak ruimte voor diverse standpunten ten opzichte van de gecreëerde inhoud. Dit wordt wel min of meer verzekerd door de betrokkenheid van diverse belanghebbenden, maar omdat het zo essentieel is moet het toch apart worden vermeld.
8. Neem een duidelijke en vaste structuur aan voor het studiemateriaal die alle co-creators moeten volgen. Dit moet worden ingebed in de regels en instructies. Zorg dat een bruikbaar eindproduct wordt verkregen, waarin verschillende stijlen op een objectieve manier worden samengebracht.
9. Als lesgever ben je een rolmodel en inspiratie voor lerenden. Dit is voor een groot stuk gerelateerd aan persoonlijke motivatie, wat onontbeerlijk is bij co-creatie: als lesgever heb je de taak gedeelde inspanningen van alle coauteurs uit te lokken en de motivatie warm te houden.

B. Uitgebreide en specifieke richtlijnen en advies gebaseerd op CoCOS proefcursussen

Er werden veel belangrijke lessen getrokken uit de experimentatiefase. Bepaalde zaken werden namelijk goed zichtbaar in een experimentele setting (cursus, opleidingsniveau, land). Mogelijk kan dit transversaal worden toegepast. Mogelijk is verder onderzoek nodig om deze hypothese te bevestigen, maar we stellen hieronder alvast onze huidige inzichten voor.

De geleerde lessen en bijhorend advies werden in een tabel geordend waarbij elk specifiek aspect van co-creatie gelinkt wordt aan een categorie met een korte uitleg en een aantal DO's en DON'TS. Merk op dat aspecten vaak behoren tot meer dan 1 categorie. In de bijlagen van deze Gids vind je een verdere onderverdeling, inclusief 5 kerengebieden: LESGEVERS, LERENDEN, INHOUD, TECHNOLOGIE, ORGANISATIE.

Op de volgende pagina's vind je een empirisch-gebaseerde tabel met categorieën die het oorspronkelijke 3-delige T-pack model van het co-creatiekader uitbreiden en aanvullen.

Switch to the online version of the COCOS Learning Guide for updated and extended advice.
Visit <http://cocos.education/learningguide>

Aspect- & Categorielabels	Advies & Aanbevelingen
<p>ICT-vaardigheid van lerenden is cruciaal</p> <p>ICT-vaardigheid Inbreng/betrokkenheid</p>	<p>Het is cruciaal voor het proces om zich bewust te zijn van het ICT-vaardigheidsniveau van de lerenden. Dat zal het mogelijk maken een geschikte selectie leertools te verankeren in de co-creatie-inhoud.</p> <p>DO Evalueer eerst de ICT-vaardigheden. DO Verzeker je ervan dat je lerenden zich op hun gemak zullen voelen om de tools te gebruiken die je gepland hebt voor je les.</p>
<p>Cursusoverdracht, prestatie van de lerenden en ervaring met de cursus staan in rechtstreeks verband met het niveau van de technische vaardigheden van de deelnemers (in alle rollen)</p> <p>ICT-vaardigheid Aanpasbare inhoud Inbreng/betrokkenheid Leerwaarde</p>	<p>De gecreëerde inhoud kan taken bevatten van verschillende moeilijkheidsniveaus om zo te beantwoorden aan diverse technische vaardigheidsniveaus van lerenden. De essentie van de informatie kan bijvoorbeeld aangeboden worden in een gemakkelijk toegankelijk formaat, zodat iedereen de betekenis van de leerinhoud kan begrijpen. Verder zou een gevarieerde reeks taken de diverse vaardigheden kunnen aanspreken, bijvoorbeeld door te vragen bepaalde software toe te passen.</p> <p>DO Denk erom taken en activiteiten te plannen die aansluiten bij diverse vaardigheidsniveaus van lerenden. DO Denk aan de theorie en praktijk van adaptief leren bij het plannen van een co-creatiecursus.</p>
<p>Tijd is van belang, en diverse ICT-vaardigheidsniveaus vragen veel tijd, vaak resulterend in onvolledige cursusactiviteiten en -taken</p> <p>ICT-vaardigheid Aanpasbare inhoud ICT-ondersteuning Timemanagement Procesmanagement Inbreng/betrokkenheid Leerwaarde</p>	<p>Voorlopige evaluatie van het ICT-vaardigheidsniveau zou veel tijd besparen. Dit kan worden ingebed in het leerplatform (bijvoorbeeld vragen rond zelfevaluatie). Op basis van de resultaten kan de lerende vervolgens worden doorgestuurd naar een gemakkelijkere of moeilijkere versie van de leerinhoud/-activiteiten, of extra begeleiding krijgen. Voortdurende ondersteuning (tegenover eenmalige instructies) draagt ook bij aan het vlotte verloop van de activiteiten. Een praktijkassistent met als specifieke opdracht ICT-ondersteuning bieden is een van de mogelijkheden.</p> <p>DO Zorg voor snelle en makkelijke toegang tot ondersteuning en begeleiding. DO Organiseer oefenmomenten zodat je de cursusactiviteiten kan timen.</p>

	<p>DON'T Dring niet aan bij je lerenden om te snel door de inhoud en activiteiten te gaan - als dat toch ooit gebeurt is het beter om je cursusstructuur en activiteiten aan te passen.</p>
<p>Veelheid aan beschikbare tools maakt de cursuservaring meer divers</p> <p>ICT-tools Inbreng/betrokkenheid Leerwaarde</p>	<p>Dit is relevant en van toepassing voor gebruikers met een hoger ICT-vaardigheidsniveau. Hoe meer niveaus binnen de cursus aangesproken kunnen worden, hoe beter en voordeliger voor verschillende gebruikers. Toch is het belangrijk dat dit geen op zichzelf staande oefening wordt - blijf dicht bij de leerdoelstellingen en de noden van je klas.</p> <p>DO Gebruik meerdere tools om de inhoud te diversifiëren en verschillende vaardigheidsniveaus van lerenden aan te pakken.</p> <p>DO Denk aan de noden van de doelgroepen.</p>
<p>Het ontbreken van één enkel platform om te leren en te co-creëren is een probleem.</p> <p>ICT-tools Organisatorische ondersteuning</p>	<p>De cursus wordt door verschillende hulpmiddelen interessanter voor bepaalde doelgroepen, maar veel lesgevers en lerenden hebben moeite met de noodzaak om twee (of meer) compleet gescheiden softwarestukken te integreren en die synchroon te laten werken. De basisfunctionaliteit van co-creatie moet een integraal onderdeel worden van de leermanagementsystemen en -platformen.</p> <p>DO Sta erop dat je organisatie hier rekening mee houdt bij het kiezen van hun LMS-oplossing of tijdens het overleg met hun softwareontwikkelaars die de code voor hen personaliseren.</p> <p>DO Ontdek onze CoCOS online cursuseditor en evalueer de verdiensten ervan in functie van je specifieke opleidingscontext en -behoeften.</p>
<p>Het gebruik van beschikbare tools voor co-creatie vereist een steile leercurve en soms is er niet genoeg tijd om deze te volgen.</p> <p>ICT-tools Timemanagement Procesmanagement Inbreng/betrokkenheid</p>	<p>Dit kan worden aangepakt door stapsgewijs instructies te geven en iedereen op eigen tempo te laten gaan. Met een duidelijke taakverdeling en kwaliteitstoezicht/-beheer in verschillende stadia moet de steile leercurve gemakkelijker te overwinnen zijn. Begeleiding door meer ervaren collega's is cruciaal, evenals een positieve teamworkomgeving, waar je moeilijkheden kan delen en onmiddellijk ondersteuning krijgt.</p> <p>DO Creëer een duidelijk afgebakende samenwerkingsruimte en zorg ervoor dat er voldoende tijd wordt uitgetrokken.</p> <p>DO Zoek of bied tijdig begeleiding.</p> <p>DON'T Wees niet pretentius of denk niet dat dit proces zichzelf kan oplossen.</p>
<p>Actieve betrokkenheid van collega, co-trainer, ICT-collega,</p>	<p>Dit is onvermijdelijk en eigenlijk fundamenteel noodzakelijk voor de toepassing van co-creatie. Je kan</p>

<p>enz. is nodig.</p> <p>Procesmanagement Inbreng/betrokkenheid Leerwaarde</p>	<p>dit bereiken door een co-werkruimte in te richten, zorgvuldig te overwegen welke collega's je uitnodigt tot samenwerking (denk na over welke competenties of inzichten ze zouden toevoegen), ruimte te bieden voor discussies, commentaar, demonstraties en zelfs snelle peilingen.</p> <p>DO Plan de co-werkruimte zorgvuldig. Zorg voor communicatieformats en -opties waarmee discussies en opmerkingen in real time kunnen worden gevoerd.</p> <p>DO Bepaal de rol van elke collega/medewerker in duidelijke bewoordingen via dialoog of bespreking.</p> <p>DON'T Maak geen misbruik van de positie van leidinggevende/autoriteit, dat kan de creativiteit en betrokkenheid belemmeren.</p>
<p>Algemene focus op co-creatie: lesgevers of collega's?</p> <p>Procesmanagement Inbreng/betrokkenheid Leerwaarde</p>	<p>Co-creatie kan en moet een wisselwerking zijn. Het team uitbreiden met extra lesgevers volstaat niet. Ook lerenden maken deel uit van het proces en moeten voldoende betrokken worden. Wanneer alle belanghebbenden worden aangemoedigd deel te nemen dienen de voordelen zich vanzelf aan.</p> <p>DO Probeer iedereen erbij te betrekken.</p> <p>DON'T Kies niet om te doen wat je het beste uitkomt of enkel het absolute minimum - streef altijd naar wat het beste is voor je cursus en je lerenden.</p>
<p>De keuze van de platformen en tools is bijna volledig gebaseerd op eerdere ervaringen.</p> <p>Inbreng/betrokkenheid ICT-tools</p>	<p>Dit is een werkpunt met veel potentieel om de co-creatiepraktijken te verbeteren. De meeste lesgevers lijken het liefst bij de platformen en tools te blijven waarmee ze al vertrouwd zijn. Dat sluit een zeer productief en effectief debat uit over de vele beschikbare alternatieven en leidt tot gemiste kansen.</p> <p>DO Zorg ervoor dat nieuwe tools die je nog niet eerder hebt gebruikt op tafel liggen en dat je er goed over nadenkt, probeer te leren en gebruik bij elke cursus enkele nieuwe tools.</p> <p>DON'T Beperk je niet tot de tools die je gewoonlijk gebruikt en waarbij je je comfortabel voelt.</p>
<p>Planning is cruciaal.</p> <p>ICT-tools ICT-ondersteuning Inbreng/betrokkenheid Procesmanagement Timemanagement Leerwaarde</p>	<p>Het planningsproces is van cruciaal belang voor alles, van de timing, de keuze van het platform en de gebruikte tools, de samenstelling van het onderwijsteam tot het ontwerp van de drijfveren voor de lerenden om deel te nemen. Hoewel veel lesgevers gewend zijn vanuit hun buikgevoel te werken en zich snel aanpassen aan veranderingen, vereist teamwerk toch iets andere vaardigheden en een andere aanpak.</p> <p>DO Stel een duidelijk planningsproces en ontwikkelingstijdslijn op, hou je aan het plan!</p> <p>DON'T Verwaarloos de planning en coördinatie niet</p>

<p>ICT-ondersteuning en -begeleiding in de klas is belangrijk opdat iedereen kan deelnemen.</p> <p>ICT-tools ICT-ondersteuning Inbreng/betrokkenheid Procesmanagement Timemanagement Leerwaarde</p>	<p>Sommige studenten kunnen zich aan hun lot overgelaten voelen als ze problemen ondervinden met de gebruikte ICT-tools. Dat kan te wijten zijn aan een onduidelijke presentatie van de leerkracht of aan onvoldoende ICT-gebruikersvaardigheden van de lerende.</p> <p>DO Moedig de lerenden aan om samen te werken, motiveer de hoogvliegers en laat hen andere helpen.</p> <p>DO Houd er rekening mee dat technologische problemen tijdig moeten worden opgelost, anders riskeer je dat je lerenden hun motivatie helemaal verliezen of aanzienlijk achteropraken.</p> <p>DO Wees voorbereid op onvoorziene gebeurtenissen waarbij technologie een last wordt, hou altijd een 'veilig' plan B achter de hand.</p>
<p>Door de vele tools kan de leerkracht moeilijk beslissen wat te implementeren.</p> <p>Procesmanagement ICT-ondersteuning ICT-tools Leerwaarde</p>	<p>Het is belangrijk dat leerkrachten de exacte bedoeling van bepaalde nieuwe tools plannen en begrijpen, en dat ze inzien hoe het gebruik ervan de cursus en het leerproces zou verbeteren. Leerkrachten moeten gebruik maken van de collectieve deskundigheid in hun opleidingsorganisatie bij de evaluatie van de verwachte voordelen en risico's in verband met een bepaald instrument. Ze moeten het volledige plaatje zien voordat ze beslissen om de tool te gebruiken.</p> <p>DO Win ICT-advies in en raadpleeg collega's met een grotere co-creatie-ervaring.</p>
<p>Met co-creatie kan je de inhoud van de cursus actueel houden aan de hand van relevante onderwerpen en voorbeelden.</p> <p>Aanpasbare inhoud Inbreng/betrokkenheid Leerwaarde</p>	<p>Wat een interessant voorbeeld kan zijn voor een leerkracht, is dat misschien niet voor een student. Dankzij co-creatie kunnen lerenden leerinhoud voorstellen die relevanter is voor hun interessegebied. Dit is een goed voorbeeld van hoe de methode de leerkrachten ten goede komt - door het uitbreiden van hun eigen begrip van een onderwerp, of door het uitbreiden van het toepassingsgebied van de leerstof. Natuurlijk is dit geen automatisch proces en sommige voorstellen van lerenden zullen misplaatst zijn of weinig relevantie hebben met betrekking tot het onderwerp.</p> <p>DO Blijf dicht bij de noden van je lerenden en vermijd dat je in een overdreven didactische stemming terechtkomt.</p> <p>DO Erken dat co-creatie een collectieve inspanning is en soms kan afwijken van je 'ideale' verwachtingen.</p>
<p>Specifieke uitdagingen ten aanzien van technische ondersteuning wanneer de leerkracht een freelancer is</p>	<p>Externe (freelance) leerkrachten zijn niet ongewoon in veel opleidingsorganisaties. Dit vormt een extra uitdaging op het gebied van organisatorische ondersteuning, waaronder technische ondersteuning, samenwerking met collega's en overdracht.</p>

<p>Organisatorische ondersteuning Procesmanagement ICT-ondersteuning</p>	<p><i>Als freelance leerkracht ...</i> DO Stel een duidelijk plan op waarin je voorstelt welk type en welke vorm van ondersteuning je nodig hebt vanuit de organisatie. DON'T Ga er niet van uit dat de organisatie vertrouwd is met de methode of over de juiste ondersteunende infrastructuur beschikt. <i>Als organisatie die met freelance leerkrachten werkt ...</i> DO Informeer welke specifieke maatregelen nodig zijn voor de voorbereiding, ontwikkeling en uitvoering van de cursus. DO Maak een medewerker verantwoordelijk zodat een goede coördinatie verzekerd is gedurende het hele proces.</p>
<p>De belangstelling is in eerste instantie zeer groot, dus een zorgvuldige uitvoering (dosering) is cruciaal. Te veel in één keer laat zowel de leraren als de leerlingen overweldigd en verward achter.</p> <p>Timemanagement Procesmanagement Aanpasbare inhoud Inbreng/betrokkenheid Leerwaarde</p>	<p>Door de veelheid aan mogelijkheden in aanpak en methode die voortkomt uit co-creatie, verschuift de focus vaak van de cursusinhoud naar het technische deel van de cursus. Dit kost tijd en kan vertraging veroorzaken.</p> <p>DO Plan zorgvuldig en houd altijd rekening met de timing, de werklast en de complexiteit van de taak. DON'T Vergeet niet dat technologie er is om te helpen en de zaken gemakkelijker te maken, niet om het middelpunt te worden.</p>
<p>Het gebruik van technologie in de klas is ook leuk.</p> <p>ICT-tools Procesmanagement Leerwaarde</p>	<p>Het gebruik van technologie in de klas is een belangrijke factor die de totale leerervaring bepaalt. Afhankelijk van de specifieke context kan technologie een 'wow'-effect teweegbrengen. Wanneer het wordt geïntroduceerd in organisaties met overwegend traditionele onderwijsprofielen en -methodes, levert het een nieuwe leermotivatieve vector op. Het is een overweldigende positieve en emotionele ervaring en het is gemakkelijk om te kiezen voor meer en leukere tools.</p> <p>DON'T Sta er niet op om een bepaalde technologie of tool te introduceren, alleen maar omdat je denkt dat het leuk zal zijn voor je lerenden. DO Zorg voor een goed evenwicht tussen het doorbreken van traditionele onderwijsmodellen en een verstandig, doelgericht gebruik van technologie - een dergelijk gebruik moet waarde toevoegen aan je cursus.</p>
<p>Organisatorische en institutionele ondersteuning,</p>	<p>Hoewel een individuele leerkracht co-creatie in de context van zijn eigen cursus en vakgebied beschouwt</p>

evenwicht en integratie

Organisatorische ondersteuning
Timemanagement
Procesmanagement

en organisatorische ondersteuning van groot belang is, is het ook erg belangrijk om een evenwicht te bewaren binnen de organisatie.

DO Zorg ervoor (als leerkracht) dat je organisatie weet wat je doet en je actief ondersteunt.

DO Wanneer andere collega's de co-creatiemethode voor hun klassen met dezelfde groep overwegen, Hou er dan rekening mee dat er moeite moet worden gestoken in de coördinatie, zodat de totale werklast evenwichtig kan worden beheerd.

DO Onderneem stappen om de co-creatiemethode te introduceren en integreren, en om de resulterende samenwerking en samenwerkingspraktijken in te bedden in de organisatorische cultuur.

“Do not move co-creation approach close to your practice - move your practice close to the co-creation model.”

 COCOS

Switch to the online version of the COCOS Learning Guide for updated and extended advice.
Visit <http://cocos.education/learningguide>

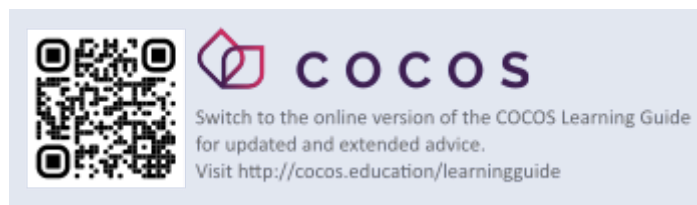
VI. Conclusie

Deze CoCOS Gids voor lesgevers werd ontwikkeld als praktische tool die belangrijke inzichten aanhaalt – voor bespreking en experimenteren – die voortvloeien uit een vastgelegd theoretisch kader en uit de CoCOS proefprojecten.

Uit de co-creatie proefcursussen werd heel wat informatie gewonnen via bevraging, observatie en analyse, wat resulteerde in een reeks van aanbevelingen.

Onze CoCOS resultaten zijn waardevol en gelden voor de cursussen die we hebben gecreëerd en geïmplementeerd tijdens de duur van het project. Onze zichtbaarheid bleef beperkt tot de partners, en de ICT-tools die we gebruikten waren gericht op (en gingen soms wat verder dan) de bestaande ICT-vaardigheden van de lesgevers betrokken in de co-creatie. In dezelfde lijn bleven de contexten en onderwerpen waarvoor we co-creatie-proefcursussen ontwikkelden beperkt tot het domein en de praktijk van de opleidingsinstellingen en de individuele lesgevers betrokken bij het project. Hoewel we gericht zijn op diverse onderwijskundige niveaus (HO, (beroeps)onderwijs voor volwassenen) en onderwerpen moeten we erkennen dat een andere context kan leiden tot een ander resultaat.

Onze aanbevelingen zijn zowel gebaseerd op het proefproject als op het theoretisch kader.

Terwijl wij bezig waren met het ontwerpen van en experimenteren met de proefcursussen kreeg een IT-team van Arteveldehogeschool (de belangrijkste partner) de opdracht een digitale tool te ontwikkelen die uiteindelijk bepaalde moeilijkheden in selectie en gebruik van co-creatietechnologieën zou kunnen oplossen. Dit vloeide voort uit een vroege erkenning van het feit dat vele aparte software-eenheden in een enkele cursus soms kan leiden tot verwarring bij de lerenden. Deze tool – CoCOS online cursuseditor – is al in gebruik op het moment dat we deze Gids opstellen en kan worden teruggevonden via de CoCOS website (<http://cocos.education>) of door een van de CoCOS-partners te contacteren.

Welcome to the CoCos online course editor

Co-creation has become a hot topic in higher education, especially because of its potential to solve a number of challenges in the current higher education setting. In a society characterised by globalisation, digitalisation, and constant change, educational institutions – higher education institutions (HEI) as well as adult education institutions – must think beyond today and provide students with the skills to shape tomorrow's society. 21st century skills such as digital literacy, sustainability, entrepreneurship, global citizenship and research must be achieved by introducing New Generation curriculum design and – importantly – the self-directed curriculum.

These are catalysts for a more student-centered learning approach, smarter use of ICT, and tighter links between educational institutions and employers as well as social enterprises. It therefore comes as no surprise that co-creation of course content by a broad range of stakeholders has gained much attention. The main objective of the COCOS project is therefore to apply the mindset, methods and tools gleaned for open source development to the co-creation of course content.

Login via one of the options below and start co-creating.

[Go to your courses](#)

Als je deze Gids digitaal gebruikt kan je deze link volgen voor directe toegang

<https://www.arteveldehogeschool.be/cocos/editor/>

Bijlagen

De bijlagen van deze Gids bevatten **herschikte versies van de tabel met advies en aanbevelingen** die in de hoofdtekst hierboven reeds verscheen (uitgebreid met specifieke richtlijnen en advies op basis van de CoCOS proefcursussen). Ze werden **gesorteerd op basis van de vijf kerngebieden** zodat de lezer snel kan advies kan terugvinden over het interessegebied. Elke bijlage bevat een infographic waarin de belangrijkste kwesties binnen het specifieke gebied worden opgesomd. De tabellen bevatten meer gedetailleerde uitleg en advies.

Een belangrijk kenmerk van de infographics is dat deze "open" blijven. Ze vatten de elementen en kenmerken van elk kerngebied samen en conceptualiseren deze, zonder de complexiteit van het onderwijskundig proces, waar wij ons als lesgevers, onderzoekers en analisten ten zeerste van bewust zijn, uit het oog te verliezen. Daarom **behouden we in elke grafiek ruimte voor nieuwe elementen en nieuwe interpretaties** die ongetwijfeld zullen opduiken door verschillen in co-creatiecontext.

Volg de link naar wat voor jou momenteel het meest van belang is:

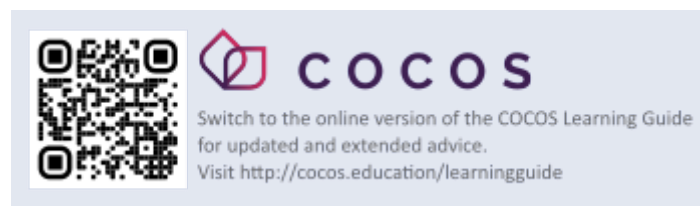
Bijlage A. Uitsplitsing tabel a.d.h.v. labels en kerngebieden: [LESGEVERS](#)

Bijlage B. Uitsplitsing tabel a.d.h.v. labels en kerngebieden: [LERENDEN](#)

Bijlage C. Uitsplitsing tabel a.d.h.v. labels en kerngebieden: [TECHNOLOGIE](#)

Bijlage D. Uitsplitsing tabel a.d.h.v. labels en kerngebieden: [INHOUD](#)

Bijlage E. Uitsplitsing tabel a.d.h.v. labels en kerngebieden: [ORGANISATIE](#)

Aspect- & Categorielabels	Advies & Aanbevelingen
<p>ICT-vaardigheid van lerenden is cruciaal</p> <p>ICT-vaardigheid</p> <p>Inbreng & betrokkenheid</p> <p>LERENDEN</p> <p>LESGEVERS</p> <p>TECHNOLOGIE</p>	<p>Het is cruciaal voor het proces om zich bewust te zijn van het ICT-vaardigheidsniveau van de lerenden. Dat zal het mogelijk maken een geschikte selectie leertools te verankeren in de co-creatie-inhoud.</p> <p>DO Evalueer eerst de ICT-vaardigheden.</p> <p>DO Verzeker je ervan dat je lerenden zich op hun gemak zullen voelen om de tools te gebruiken die je gepland hebt voor je les.</p>

Cursusoverdracht, prestatie van de lerenden en ervaring met de cursus staan in rechtstreeks verband met het niveau van de technische vaardigheden van de deelnemers (in alle rollen)

ICT-vaardigheid

Aanpasbare inhoud

Inbreng & betrokkenheid

Leerwaarde

INHOUD

LESGEVERS

PROCES

De gecocreëerde inhoud kan taken bevatten van verschillende moeilijkheidsniveaus om zo te beantwoorden aan diverse technische vaardigheidsniveaus van lerenden. De essentie van de informatie kan bijvoorbeeld aangeboden worden in een gemakkelijk toegankelijk formaat, zodat iedereen de betekenis van de leerinhoud kan begrijpen. Verder zou een gevarieerde reeks taken de diverse vaardigheden kunnen aanspreken, bijvoorbeeld door te vragen bepaalde software toe te passen.

DO Denk erom taken en activiteiten te plannen die aansluiten bij diverse vaardigheidsniveaus van lerenden.

DO Denk aan de theorie en praktijk van adaptief leren bij het plannen van een co-creatiecursus.

Tijd is van belang, en diverse ICT-vaardigheidsniveaus vragen veel tijd, vaak resulterend in onvolledige cursusactiviteiten en -taken

ICT-vaardigheid

Aanpasbare inhoud

ICT-ondersteuning

Timemanagement

Procesmanagement

Inbreng & betrokkenheid

Leerwaarde

TECHNOLOGIE

INHOUD

LESGEVERS

LERENDEN

Voorlopige evaluatie van het ICT-vaardigheidsniveau zou veel tijd besparen. Dit kan worden ingebed in het leerplatform (bijvoorbeeld vragen rond zelfevaluatie). Op basis van de resultaten kan de lerende vervolgens worden doorgestuurd naar een gemakkelijkere of moeilijkere versie van de leerinhoud/-activiteiten of extra begeleiding krijgen. Voortdurende ondersteuning (tegenover eenmalige instructies) draagt ook bij tot het vlotte verloop van de activiteiten. Een praktijkassistent met als specifieke opdracht ICT-ondersteuning bieden is een van de mogelijkheden.

DO Zorg voor snelle en makkelijke toegang tot ondersteuning en begeleiding.

DO Organiseer oefenmomenten zodat je de cursusactiviteiten kan timen.

DON'T Dring niet aan bij je lerenden om te snel door de inhoud en activiteiten te gaan - als dat toch ooit gebeurt is het beter om je cursusstructuur en activiteiten aan te passen.

Veelheid aan beschikbare tools maakt de cursuservaring meer divers

ICT-tools

Inbreng & betrokkenheid

Leerwaarde

TECHNOLOGIE

LESGEVERS

Dit is relevant en van toepassing voor gebruikers met een hoger ICT-vaardigheidsniveau. Hoe meer niveaus binnen de cursus aangesproken kunnen worden, hoe beter en voordeliger voor verschillende gebruikers. Toch is het belangrijk dat dit geen op zichzelf staande oefening wordt - blijf dicht bij de leerdoelstellingen en de noden van je klas.

DO Gebruik meerdere tools om de inhoud te diversifiëren en verschillende vaardigheidsniveaus van lerenden aan te pakken.

DO Denk aan de noden van de doelgroepen.

<p>Het ontbreken van één enkel platform om te leren en te co-creëren is een probleem.</p> <p>ICT-tools Organisatorische ondersteuning</p> <p>TECHNOLOGIE LESGEVERS ORGANISATIE</p>	<p>De cursus wordt door gebruik van verschillende tools interessanter voor bepaalde doelgroepen, maar veel lesgevers en lerenden hebben moeite met de noodzaak om twee (of meer) compleet gescheiden softwarestukken te integreren en die synchroon te laten werken. De basisfunctionaliteit van co-creatie moet een integraal onderdeel worden van de leermanagementsystemen en -platformen.</p> <p>DO Sta erop dat je organisatie hier rekening mee houdt bij het kiezen van hun LMS-oplossing of tijdens het overleg met hun softwareontwikkelaars die de code voor hen personaliseren.</p> <p>DO Ontdek onze CoCOS online cursuseditor en evalueer de verdiensten ervan in functie van je specifieke opleidingscontext en -behoeften.</p>
<p>Het gebruik van beschikbare tools voor co-creatie vereist een steile leercurve en soms is er niet genoeg tijd om deze te volgen.</p> <p>ICT-tools Timemanagement Procesmanagement Inbreng/betrokkenheid</p> <p>LESGEVERS LERENDEN INHOUD</p>	<p>Dit kan worden aangepakt door stapsgewijs instructies te geven en iedereen op eigen tempo te laten gaan. Met een duidelijke taakverdeling en kwaliteitstoezicht/-beheer in verschillende stadia moet de steile leercurve gemakkelijker te overwinnen zijn. Begeleiding door meer ervaren collega's is cruciaal, evenals een positieve teamworkomgeving, waar je moeilijkheden kan delen en onmiddellijk ondersteuning krijgt.</p> <p>DO Creëer een duidelijk afgebakende samenwerkingsruimte en zorg ervoor dat er voldoende tijd wordt uitgetrokken.</p> <p>DO Zoek of bied tijdig begeleiding.</p> <p>DON'T Wees niet pretentius of denk niet dat dit proces zichzelf kan oplossen.</p>
<p>Actieve betrokkenheid van collega, co-trainer, ICT-collega, enz. is nodig.</p> <p>Procesmanagement Inbreng/betrokkenheid Leerwaarde</p> <p>LESGEVERS INHOUD</p>	<p>Dit is onvermijdelijk en eigenlijk fundamenteel noodzakelijk voor de toepassing van co-creatie. Je kan dit bereiken door een co-werkruimte in te richten, zorgvuldig te overwegen welke collega's je uitnodigt tot samenwerking (denk na over welke competenties of inzichten ze zouden toevoegen), ruimte te bieden voor discussies, commentaar, demonstraties en zelfs snelle peilingen.</p> <p>DO Plan de co-werkruimte zorgvuldig. Zorg voor communicatieformats en -opties waarmee discussies en opmerkingen in real time kunnen worden gevoerd.</p> <p>DO Bepaal de rol van elke collega/medewerker in duidelijke bewoordingen via dialoog of bespreking.</p> <p>DON'T Maak geen misbruik van de positie van leidinggevende/autoriteit, dat kan de creativiteit en betrokkenheid belemmeren.</p>
<p>Algemene focus op co-creatie: lesgevers of collega's?</p>	<p>Co-creatie kan en moet een wisselwerking zijn. Het team uitbreiden met extra lesgevers volstaat niet.. Ook</p>

<p>Procesmanagement Inbreng/betrokkenheid Leerwaarde</p> <p>LESGEVERS LERENDEN INHOUD</p>	<p>lerenden maken deel uit van het proces en moeten voldoende betrokken worden. Wanneer alle belanghebbenden worden aangemoedigd deel te nemen dienen de voordelen zich vanzelf aan.</p> <p>DO Probeer iedereen erbij te betrekken. DON'T Kies niet om te doen wat je het beste uitkomt of enkel het absolute minimum - streef altijd naar wat het beste is voor je cursus en je lerenden.</p>
<p>De keuze van de platformen en tools is bijna volledig gebaseerd op eerdere ervaringen.</p> <p>Inbreng/betrokkenheid ICT-tools Organisatorische ondersteuning</p> <p>LESGEVERS ORGANISATIE INHOUD</p>	<p>Dit is een zeer groot gebied van potentiële verbetering van de co-creatiepraktijken. De meeste lesgevers lijken het liefst bij de platformen en tools te blijven waarmee ze al vertrouwd zijn. Dat sluit een zeer productief en effectief debat uit over de vele beschikbare alternatieven en leidt tot gemiste kansen.</p> <p>Organisatorische ondersteuning en betrokkenheid, of het gebrek daaraan, kan hieraan een zinvolle bijdrage leveren.</p> <p>DO Zorg ervoor dat nieuwe tools die je nog niet eerder hebt gebruikt op tafel liggen en dat je er goed over nadenkt, probeer te leren en gebruik bij elke cursus enkele nieuwe tools. DON'T Beperk je niet tot de tools die je gewoonlijk gebruikt en waarbij je je comfortabel voelt.</p>
<p>Planning is cruciaal.</p> <p>ICT-tools ICT-ondersteuning Inbreng/betrokkenheid Procesmanagement Timemanagement Leerwaarde</p> <p>LESGEVERS INHOUD TECHNOLOGIE ORGANISATIE</p>	<p>Het planningsproces is van cruciaal belang voor alles, van de timing, de keuze van het platform en de gebruikte tools, de samenstelling van het onderwijsteam tot het ontwerp van de drijfveren voor de lerenden om deel te nemen. Hoewel veel lesgevers gewend zijn vanuit hun buikgevoel te werken en zich snel aanpassen aan veranderingen, vereist teamwerk toch iets andere vaardigheden en een andere aanpak.</p> <p>DO Stel een duidelijk planningsproces en ontwikkelingstijdslijn op, hou je aan het plan! DON'T Verwaarloos de planning en coördinatie niet</p>
<p>ICT-ondersteuning en -begeleiding in de klas is belangrijk opdat iedereen kan deelnemen.</p> <p>ICT-tools ICT-ondersteuning Inbreng/betrokkenheid Procesmanagement Timemanagement Leerwaarde</p>	<p>Sommige studenten kunnen zich aan hun lot overgelaten voelen als ze problemen ondervinden met de gebruikte ICT-tools. Dat kan te wijten zijn aan een onduidelijke presentatie van de leerkracht of aan onvoldoende ICT-gebruiksvaardigheid en -competentie van de lerende. Beschikbaarheid van technologie en bijbehorende ondersteuning binnen de organisatie hebben een belangrijke impact op de cursus.</p> <p>DO Moedig de lerenden aan om samen te werken, motiveer de hoogvliegers en laat hen anderen helpen. DO Houd er rekening mee dat technologische problemen tijdig moeten worden opgelost, anders</p>

<p>LESGEVERS LERENDEN TECHNOLOGIE ORGANISATIE</p>	<p>riskeer je dat je lerenden hun motivatie helemaal verliezen of aanzienlijk achterop raken. DO Wees voorbereid op onvoorziene gebeurtenissen waarbij technologie een last wordt, hou altijd een 'veilig' plan B achter de hand.</p>
<p>Door de vele tools kan de leerkracht moeilijk beslissen wat te implementeren.</p> <p>Procesmanagement ICT-ondersteuning ICT-tools Leerwaarde</p> <p>TECHNOLOGIE LESGEVERS ORGANISATIE INHOUD</p>	<p>Het is belangrijk dat leerkrachten de exacte bedoeling van bepaalde nieuwe tools plannen en begrijpen, en dat ze inzien hoe het gebruik ervan de cursus en het leerproces zou verbeteren. Leerkrachten moeten gebruik maken van de collectieve deskundigheid in hun opleidingsorganisatie bij de evaluatie van de verwachte voordelen en risico's in verband met een bepaald instrument. Ze moeten het volledige plaatje zien voordat ze beslissen om de tool te gebruiken. DO Win ICT-advies in en raadpleeg collega's met meer ervaring met co-creatie.</p>
<p>Met co-creatie kan je de inhoud van de cursus actueel houden aan de hand van relevante onderwerpen en voorbeelden.</p> <p>Aanpasbare inhoud Inbreng/betrokkenheid Leerwaarde</p> <p>INHOUD LESGEVERS LERENDEN</p>	<p>Wat een interessant voorbeeld kan zijn voor een leerkracht, is dat misschien niet voor een student. Dankzij co-creatie kunnen lerenden leerinhoud voorstellen die relevanter is voor hun interessegebied. Dit is een goed voorbeeld van hoe de methode de leerkrachten ten goede komt - door het uitbreiden van hun eigen begrip van een onderwerp, of door het uitbreiden van het toepassingsgebied van de leerstof. Natuurlijk is dit geen automatisch proces en sommige voorstellen van lerenden zullen misplaatst zijn of weinig relevantie hebben met betrekking tot het onderwerp. DO Blijf dicht bij de noden van je lerenden en vermijd dat je in een overdreven didactische stemming terechtkomt. DO Erken dat co-creatie een collectieve inspanning is en soms kan afwijken van je 'ideale' verwachtingen.</p>
<p>Specifieke uitdagingen ten aanzien van technische ondersteuning wanneer de leerkracht een freelancer is</p> <p>Organisatorische ondersteuning Procesmanagement ICT-ondersteuning</p> <p>LESGEVERS ORGANISATIE TECHNOLOGIE</p>	<p>Externe (freelance) leerkrachten zijn niet ongewoon in veel opleidingsorganisaties. Dit vormt een extra uitdaging op het gebied van organisatorische ondersteuning, waaronder technische ondersteuning, samenwerking met collega's en overdracht. <i>Als freelance leerkracht ...</i> DO Stel een duidelijk plan op waarin je voorstelt welk type en welke vorm van ondersteuning je nodig hebt vanuit de organisatie. DON'T Ga er niet van uit dat de organisatie vertrouwd is met de methode of over de juiste ondersteunende infrastructuur beschikt. <i>Als organisatie die met freelance leerkrachten werkt ...</i></p>

	<p>DO Informeer welke specifieke maatregelen nodig zijn voor de voorbereiding, ontwikkeling en uitvoering van de cursus.</p> <p>DO Maak een medewerker verantwoordelijk zodat een goede coördinatie verzekerd is gedurende het hele proces.</p>
<p>Het gebruik van technologie in de klas is ook leuk.</p> <p>ICT-tools Procesmanagement Leerwaarde</p> <p>INHOUD TECHNOLOGIE LESGEVERS</p>	<p>Het gebruik van technologie in de klas is een belangrijke factor die de totale leerervaring bepaalt. Afhankelijk van de specifieke context kan technologie een 'wow'-effect teweegbrengen. Wanneer het wordt geïntroduceerd in organisaties met overwegend traditionele onderwijsprofielen en -methodes, levert het een nieuwe leermotivatieve vector op. Het is een overweldigende positieve en emotionele ervaring en het is gemakkelijk om te kiezen voor meer en meer zogenaamde leuke tools.</p> <p>DON'T Sta er niet op om een bepaalde technologie of tool te introduceren, alleen maar omdat je denkt dat het leuk zal zijn voor je leerlingen.</p> <p>DO Zorg voor een goed evenwicht tussen het doorbreken van traditionele onderwijsmodellen en een verstandig, doelgericht gebruik van technologie - een dergelijk gebruik moet waarde toevoegen aan je cursus.</p>
<p>Organisatorische en institutionele ondersteuning, evenwicht en integratie</p> <p>Organisatorische ondersteuning Timemanagement Procesmanagement</p> <p>ORGANISATIE LESGEVERS</p>	<p>Hoewel een individuele leerkracht co-creatie in de context van zijn eigen cursus en vakgebied beschouwt en organisatorische ondersteuning van groot belang is, is het ook erg belangrijk om een evenwicht te bewaren binnen de organisatie.</p> <p>DO Wanneer andere collega's de co-creatiemethode voor hun klassen met dezelfde groep overwegen, Hou er dan rekening mee dat er moeite moet worden gestoken in de coördinatie, zodat de totale werklast evenwichtig kan worden beheerd.</p> <p>DO Onderneem stappen om de co-creatiemethode te introduceren en integreren, en om de resulterende samenwerking en samenwerkingspraktijken in te bedden in de organisatorische cultuur.</p>

Aspect- & Categorielabels	Advies & Aanbevelingen
ICT-vaardigheid van lerenden is cruciaal ICT-vaardigheid Inbreng & betrokkenheid LERENDEN LESGEVERS TECHNOLOGIE	Het is cruciaal voor het proces om zich bewust te zijn van het ICT-vaardigheidsniveau van de lerenden. Dat zal het mogelijk maken een geschikte selectie leertools te verankeren in de co-creatie-inhoud. DO Evalueer eerst de ICT-vaardigheden. DO Verzeker je ervan dat je lerenden zich op hun gemak zullen voelen om de tools te gebruiken die je gepland hebt voor je les.
Tijd is van belang, en technische kwesties en diverse ICT-	Voorlopige evaluatie van het ICT-vaardigheidsniveau zou veel tijd besparen. Dit kan worden ingebed in het

<p>vaardigheidsniveaus vragen veel tijd, vaak resulterend in onvolledige cursusactiviteiten en -taken</p> <p>ICT-vaardigheid Aanpasbare inhoud ICT-ondersteuning Timemanagement Procesmanagement Inbreng & betrokkenheid Leerwaarde TECHNOLOGIE INHOUD LESGEVERS LERENDEN</p>	<p>leerplatform (bijvoorbeeld vragen rond zelfevaluatie). Op basis van de resultaten kan de lerende vervolgens worden doorgestuurd naar een gemakkelijkere of moeilijkere versie van de leerinhoud/-activiteiten of extra begeleiding krijgen. Voortdurende ondersteuning (tegenover eenmalige instructies) draagt ook bij tot het vlotte verloop van de activiteiten. Een praktijkassistent met als specifieke opdracht ICT-ondersteuning bieden is een van de mogelijkheden.</p> <p>DO Zorg voor snelle en makkelijke toegang tot ondersteuning en begeleiding.</p> <p>DO Organiseer oefenmomenten zodat je de cursusactiviteiten kan timen.</p> <p>DON'T Dring niet aan bij je lerenden om te snel door de inhoud en activiteiten te gaan - als dat toch ooit gebeurt is het beter om je cursusstructuur en activiteiten aan te passen.</p>
<p>Veelheid aan beschikbare tools maakt de cursuservaring meer divers</p> <p>ICT-tools Inbreng & betrokkenheid Leerwaarde</p> <p>TECHNOLOGIE LESGEVERS LERENDEN</p>	<p>Dit is relevant en van toepassing voor gebruikers met een hoger ICT-vaardigheidsniveau. Hoe meer niveaus binnen de cursus aangesproken kunnen worden, hoe beter en voordeliger voor verschillende gebruikers. Toch is het belangrijk dat dit geen op zichzelf staande oefening wordt - blijf dicht bij de leerdoelstellingen en de noden van je klas.</p> <p>DO Gebruik meerdere tools om de inhoud te diversifiëren en verschillende vaardigheidsniveaus van lerenden aan te pakken.</p> <p>DENK aan de noden van de doelgroepen.</p>
<p>Het gebruik van beschikbare tools voor co-creatie vereist een steile leercurve en soms is er niet genoeg tijd om deze te volgen.</p> <p>ICT-tools Timemanagement Procesmanagement Inbreng/betrokkenheid</p> <p>LESGEVERS LERENDEN INHOUD</p>	<p>Dit kan worden aangepakt door stapsgewijs instructies te geven en iedereen op eigen tempo te laten gaan. Met een duidelijke taakverdeling en kwaliteitstoezicht/-beheer in verschillende stadia moet de steile leercurve gemakkelijker te overwinnen zijn. Begeleiding door meer ervaren collega's is cruciaal, evenals een positieve teamworkomgeving, waar je moeilijkheden kan delen en onmiddellijk ondersteuning krijgt.</p> <p>DO Creëer een duidelijk afgebakende samenwerkingsruimte en zorg ervoor dat er voldoende tijd wordt uitgetrokken.</p> <p>DO Zoek of bied tijdig begeleiding.</p> <p>WEES niet pretentius of DENK niet dat dit proces zichzelf kan oplossen.</p>
<p>Algemene focus op co-creatie:</p>	<p>Co-creatie kan en moet een wisselwerking zijn. Het</p>

<p>lerenden of collega's?</p> <p>Procesmanagement Inbreng/betrokkenheid Leerwaarde</p> <p>LESGEVERS LERENDEN INHOUD</p>	<p>team uitbreiden met extra lesgevers volstaat niet. Ook lerenden maken deel uit van het proces en moeten voldoende betrokken worden. Wanneer alle belanghebbenden worden aangemoedigd deel te nemen dienen de voordelen zich vanzelf aan.</p> <p>DO Probeer iedereen erbij te betrekken. DON'T Kies niet om te doen wat je het beste uitkomt of enkel het absolute minimum - streef altijd naar wat het beste is voor je cursus en je lerenden.</p>
<p>ICT-ondersteuning en -begeleiding in de klas is belangrijk opdat iedereen kan deelnemen.</p> <p>ICT-tools ICT-ondersteuning Inbreng/betrokkenheid Procesmanagement Timemanagement Leerwaarde</p> <p>LESGEVERS LERENDEN TECHNOLOGIE ORGANISATIE</p>	<p>Sommige studenten kunnen zich aan hun lot overgelaten voelen als ze problemen ondervinden met de gebruikte ICT-tools. Dat kan te wijten zijn aan een onduidelijke presentatie van de leerkracht of aan onvoldoende ICT-gebruiksvaardigheid en -competentie van de lerende. Beschikbaarheid van technologie en bijhorende ondersteuning binnen de organisatie hebben een belangrijke impact op de cursus.</p> <p>DO Moedig de lerenden aan om samen te werken, motiveer de hoogvliegers en laat hen anderen helpen. DO Houd er rekening mee dat technologische problemen tijdig moeten worden opgelost, anders riskeer je dat je lerenden hun motivatie helemaal verliezen of aanzienlijk achterop raken. DO Wees voorbereid op onvoorziene gebeurtenissen waarbij technologie een last wordt, hou altijd een 'veilig' plan B achter de hand.</p>
<p>Met co-creatie kan je de inhoud van de cursus actueel houden met relevante onderwerpen en voorbeelden.</p> <p>Aanpasbare inhoud Inbreng/betrokkenheid Leerwaarde</p> <p>INHOUD LESGEVERS LERENDEN</p>	<p>Wat een interessant voorbeeld kan zijn voor een leerkracht, is dat misschien niet voor een student. Dankzij co-creatie kunnen lerenden leerinhoud voorstellen die relevanter is voor hun interessegebied. Dit is een goed voorbeeld van hoe de methode de leerkrachten ten goede komt - door het uitbreiden van hun eigen begrip van een onderwerp, of door het uitbreiden van het toepassingsgebied van de leerstof. Natuurlijk is dit geen automatisch proces en sommige voorstellen van lerenden zullen misplaatst zijn of weinig relevantie hebben met betrekking tot het onderwerp.</p> <p>DO Blijf dicht bij de noden van je lerenden en vermijd dat je in een overdreven didactische stemming terechtkomt. DO Erken dat co-creatie een collectieve inspanning is en soms kan afwijken van je 'ideale' verwachtingen.</p>

Aspect- & Categorielabels	Advies & Aanbevelingen
ICT-vaardigheid van lerenden is cruciaal ICT-vaardigheid Inbreng & betrokkenheid LERENDEN LESGEVERS TECHNOLOGIE	Het is cruciaal voor het proces om zich bewust te zijn van het ICT-vaardigheidsniveau van de lerenden. Dat zal het mogelijk maken een geschikte selectie leertools te verankeren in de co-creatie-inhoud. DO Evalueer eerst de ICT-vaardigheden. DO Verzeker je ervan dat je lerenden zich op hun gemak zullen voelen om de tools te gebruiken die je gepland hebt voor je les.
Tijd is van belang, en technische kwesties en diverse ICT-	Voorlopige evaluatie van het ICT-vaardigheidsniveau zou veel tijd besparen. Dit kan worden ingebed in het

<p>vaardigheidsniveaus vragen veel tijd, vaak resulterend in onvolledige cursusactiviteiten en -taken</p> <p>ICT-vaardigheid Aanpasbare inhoud ICT-ondersteuning Timemanagement Procesmanagement Inbreng & betrokkenheid Leerwaarde TECHNOLOGIE INHOUD LESGEVERS LERENDEN</p>	<p>leerplatform (bijvoorbeeld vragen rond zelfevaluatie). Op basis van de resultaten kan de lerende vervolgens worden doorgestuurd naar een gemakkelijkere of moeilijkere versie van de leerinhoud/-activiteiten of extra begeleiding krijgen. Voortdurende ondersteuning (tegenover eenmalige instructies) draagt ook bij tot het vlotte verloop van de activiteiten. Een praktijkassistent met als specifieke opdracht ICT-ondersteuning bieden is een van de mogelijkheden.</p> <p>DO Zorg voor snelle en makkelijke toegang tot ondersteuning en begeleiding.</p> <p>DO Organiseer oefenmomenten zodat je de cursusactiviteiten kan timen.</p> <p>DON'T Dring niet aan bij je lerenden om te snel door de inhoud en activiteiten te gaan - als dat toch ooit gebeurt is het beter om je cursusstructuur en activiteiten aan te passen.</p>
<p>Veelheid aan beschikbare tools maakt de cursuservaring meer divers</p> <p>ICT-tools Inbreng & betrokkenheid Leerwaarde</p> <p>TECHNOLOGIE LESGEVERS</p>	<p>Dit is relevant en van toepassing voor gebruikers met een hoger ICT-vaardigheidsniveau. Hoe meer niveaus binnen de cursus aangesproken kunnen worden, hoe beter en voordeliger voor verschillende gebruikers. Toch is het belangrijk dat dit geen op zichzelf staande oefening wordt - blijf dicht bij de leerdoelstellingen en de noden van je klas.</p> <p>DO Gebruik meerdere tools om de inhoud te diversifiëren en verschillende vaardigheidsniveaus van lerenden aan te pakken.</p> <p>DO Denk aan de noden van de doelgroepen.</p>
<p>Het ontbreken van één enkel platform om te leren en te co-creëren is een probleem.</p> <p>ICT-tools Organisatorische ondersteuning</p> <p>TECHNOLOGIE LESGEVERS ORGANISATIE</p>	<p>De cursus wordt door gebruik van verschillende tools interessanter voor bepaalde doelgroepen, maar veel lesgevers en lerenden hebben moeite met de noodzaak om twee (of meer) compleet gescheiden softwarestukken te integreren en die synchroon te laten werken. De basisfunctionaliteit van co-creatie moet een integraal onderdeel worden van de leermanagementsystemen en -platformen.</p> <p>DO Sta erop dat je organisatie hier rekening mee houdt bij het kiezen van hun LMS-oplossing of tijdens het overleg met hun softwareontwikkelaars die de code voor hen personaliseren.</p> <p>ONTDEK onze CoCOS online cursuseditor en evalueer de verdiensten ervan in functie van je specifieke opleidingscontext en -behoeften.</p>
<p>Planning is cruciaal.</p> <p>ICT-tools ICT-ondersteuning</p>	<p>Het planningsproces is van cruciaal belang voor alles, van de timing, de keuze van het platform en de gebruikte tools, de samenstelling van het onderwijsteam tot het ontwerp van de drijfveren voor</p>

<p>Inbreng/betrokkenheid Procesmanagement Timemanagement Leerwaarde</p> <p>LESGEVERS INHOUD TECHNOLOGIE ORGANISATIE</p>	<p>de lerenden om deel te nemen. Hoewel veel lesgevers gewend zijn vanuit hun buikgevoel te werken en zich snel aanpassen aan veranderingen, vereist teamwerk toch iets andere vaardigheden en een andere aanpak. DO Stel een duidelijk planningsproces en ontwikkelingstijdslijn op, hou je aan het plan! DON'T Verwaarloos de planning en coördinatie niet</p>
<p>ICT-ondersteuning en -begeleiding in de klas is belangrijk opdat iedereen kan deelnemen.</p> <p>ICT-tools ICT-ondersteuning Inbreng/betrokkenheid Procesmanagement Timemanagement Leerwaarde</p> <p>LESGEVERS LERENDEN TECHNOLOGIE ORGANISATIE</p>	<p>Sommige studenten kunnen zich aan hun lot overgelaten voelen als ze problemen ondervinden met de gebruikte ICT-tools. Dat kan te wijten zijn aan een onduidelijke presentatie van de leerkracht of aan onvoldoende ICT-gebruiksvaardigheid en -competentie van de lerende. Beschikbaarheid van technologie en bijhorende ondersteuning binnen de organisatie hebben een belangrijke impact op de cursus. DO Moedig de lerenden aan om samen te werken, motiveer de hoogvliegers en laat hen anderen helpen. DO Houd er rekening mee dat technologische problemen tijdig moeten worden opgelost, anders riskeer je dat je lerenden hun motivatie helemaal verliezen of aanzienlijk achteropraken. DO Wees voorbereid op onvoorziene gebeurtenissen waarbij technologie een last wordt, hou altijd een 'veilig' plan B achter de hand.</p>
<p>Door de vele tools kan de leerkracht moeilijk beslissen wat te implementeren.</p> <p>Procesmanagement ICT-ondersteuning ICT-tools Leerwaarde</p> <p>TECHNOLOGIE LESGEVERS ORGANISATIE INHOUD</p>	<p>Het is belangrijk dat leerkrachten de exacte bedoeling van bepaalde nieuwe tools plannen en begrijpen, en dat ze inzien hoe het gebruik ervan de cursus en het leerproces zou verbeteren. Leerkrachten moeten gebruik maken van de collectieve deskundigheid in hun opleidingsorganisatie bij de evaluatie van de verwachte voordelen en risico's in verband met een bepaald instrument. Ze moeten het volledige plaatje zien voordat ze beslissen om de tool te gebruiken. DO Win ICT-advies in en raadpleeg collega's met meer ervaring met co-creatie.</p>
<p>Specifieke uitdagingen ten aanzien van technische ondersteuning wanneer de leerkracht een freelancer is</p> <p>Organisatorische ondersteuning Procesmanagement ICT-ondersteuning</p>	<p>Externe (freelance) leerkrachten zijn niet ongewoon in veel opleidingsorganisaties. Dit vormt een extra uitdaging op het gebied van organisatorische ondersteuning, waaronder technische ondersteuning, samenwerking met collega's en overdracht. <i>Als freelance leerkracht ...</i> DO Stel een duidelijk plan op waarin je voorstelt welk type en welke vorm van ondersteuning je nodig hebt</p>

**LESGEVERS
ORGANISATIE
TECHNOLOGIE**

vanuit de organisatie.

DON'T Ga er niet van uit dat de organisatie vertrouwd is met de methode of over de juiste ondersteunende infrastructuur beschikt.

Als organisatie die met freelance leerkrachten werkt ...

DO Informeer welke specifieke maatregelen nodig zijn voor de voorbereiding, ontwikkeling en uitvoering van de cursus.

DO Maak een medewerker verantwoordelijk zodat een goede coördinatie verzekerd is gedurende het hele proces.

De belangstelling is in eerste instantie zeer groot, dus een zorgvuldige uitvoering (dosering) is cruciaal. Te veel in één keer laat zowel de leraren als de leerlingen overweldigd en verward achter.

Timemanagement
Procesmanagement
Aanpasbare inhoud
Inbreng/betrokkenheid
Leerwaarde

**INHOUD
TECHNOLOGIE**

Door de veelheid aan mogelijkheden in aanpak en methode die voortkomen uit co-creatie, verschuift de focus vaak van de cursusinhoud naar het technische deel van de cursus. Dit kost tijd en kan vertraging veroorzaken.

DO Plan zorgvuldig en houd altijd rekening met de timing, de werklast en de complexiteit van de taak.

DON'T Vergeet niet dat technologie er is om te helpen en de zaken gemakkelijker te maken, niet om het middelpunt te worden.

Het gebruik van technologie in de klas is ook leuk.

ICT-tools
Procesmanagement
Leerwaarde

**INHOUD
TECHNOLOGIE
LESGEVERS**

Het gebruik van technologie in de klas is een belangrijke factor die de totale leerervaring bepaalt. Afhankelijk van de specifieke context kan technologie een 'wow'-effect teweegbrengen. Wanneer het wordt geïntroduceerd in organisaties met overwegend traditionele onderwijsprofielen en -methodes, levert het een nieuwe leermotivatieve vector op. Het is een overweldigende positieve en emotionele ervaring en het is gemakkelijk om te kiezen voor meer en meer zogenaamde leuke tools.

DON'T Sta er niet op om een bepaalde technologie of tool te introduceren, alleen maar omdat je denkt dat het leuk zal zijn voor je lerenden.

DO Zorg voor een goed evenwicht tussen het doorbreken van traditionele onderwijsmodellen en een verstandig, doelgericht gebruik van technologie - een dergelijk gebruik moet waarde toevoegen aan je cursus.

Aspect- & Categorielabels	Advies & Aanbevelingen
<p>Cursusoverdracht, prestatie van de lerenden en ervaring met de cursus staan in rechtstreeks verband met het niveau van de technische vaardigheden van de deelnemers (in alle rollen)</p> <p>ICT-vaardigheid</p> <p>Aanpasbare inhoud</p> <p>Inbreng & betrokkenheid</p> <p>Leerwaarde</p>	<p>De gecocreëerde inhoud kan taken bevatten van verschillende moeilijkheidsniveaus om zo te beantwoorden aan diverse technische vaardigheidsniveaus van lerenden. De essentie van de informatie kan bijvoorbeeld aangeboden worden in een gemakkelijk toegankelijk formaat, zodat iedereen de betekenis van de leerinhoud kan begrijpen. Verder zou een gevarieerde reeks taken de diverse vaardigheden kunnen aanspreken, bijvoorbeeld door te vragen bepaalde software toe te passen.</p> <p>DO Denk erom taken en activiteiten te plannen die aansluiten bij diverse vaardigheidsniveaus van lerenden.</p>

<p>INHOUD LESGEVERS PROCES</p>	<p>DO Denk aan de theorie en praktijk van adaptief leren bij het plannen van een co-creatiecursus.</p>
<p>Tijd is van belang, en diverse ICT-vaardigheidsniveaus vragen veel tijd, vaak resulterend in onvolledige cursusactiviteiten en -taken</p> <p>ICT-vaardigheid Aanpasbare inhoud ICT-ondersteuning Timemanagement Procesmanagement Inbreng & betrokkenheid Leerwaarde TECHNOLOGIE INHOUD LESGEVERS LERENDEN</p>	<p>Voorlopige evaluatie van het ICT-vaardigheidsniveau zou veel tijd besparen. Dit kan worden ingebed in het leerplatform (bijvoorbeeld vragen rond zelfevaluatie). Op basis van de resultaten kan de lerende vervolgens worden doorgestuurd naar een gemakkelijkere of moeilijkere versie van de leerinhoud/-activiteiten of extra begeleiding krijgen. Voortdurende ondersteuning (tegenover eenmalige instructies) draagt ook bij tot het vlotte verloop van de activiteiten. Een praktijkassistent met als specifieke opdracht ICT-ondersteuning bieden is een van de mogelijkheden.</p> <p>DO Zorg voor snelle en makkelijke toegang tot ondersteuning en begeleiding.</p> <p>DO Organiseer oefenmomenten zodat je de cursusactiviteiten kan timen.</p> <p>DON'T Dring niet aan bij je lerenden om te snel door de inhoud en activiteiten te gaan - als dat toch ooit gebeurt is het beter om je cursusstructuur en activiteiten aan te passen.</p>
<p>Het gebruik van beschikbare tools voor co-creatie vereist een steile leercurve en soms is er niet genoeg tijd om deze te volgen.</p> <p>ICT-tools Timemanagement Procesmanagement Inbreng/betrokkenheid</p> <p>LESGEVERS LERENDEN INHOUD</p>	<p>Dit kan worden aangepakt door stapsgewijs instructies te geven en iedereen op eigen tempo te laten gaan. Met een duidelijke taakverdeling en kwaliteitstoezicht/-beheer in verschillende stadia moet de steile leercurve gemakkelijker te overwinnen zijn. Begeleiding door meer ervaren collega's is cruciaal, evenals een positieve teamworkomgeving, waar je moeilijkheden kan delen en onmiddellijk ondersteuning krijgt.</p> <p>DO Creëer een duidelijk afgebakende samenwerkingsruimte en zorg ervoor dat er voldoende tijd wordt uitgetrokken.</p> <p>DO Zoek of bied tijdig begeleiding.</p> <p>DON'T Wees niet pretentius of denk niet dat dit proces zichzelf kan oplossen.</p>
<p>Actieve betrokkenheid van collega, co-trainer, ICT-collega, enz. is nodig.</p> <p>Procesmanagement Inbreng/betrokkenheid Leerwaarde</p> <p>LESGEVERS</p>	<p>Dit is onvermijdelijk en eigenlijk fundamenteel noodzakelijk voor de toepassing van co-creatie. Je kan dit bereiken door een co-werkruimte in te richten, zorgvuldig te overwegen welke collega's je uitnodigt tot samenwerking (denk na over welke competenties of inzichten ze zouden toevoegen), ruimte te bieden voor discussies, commentaar, demonstraties en zelfs snelle peilingen.</p> <p>DO Plan de co-werkruimte zorgvuldig. Zorg voor</p>

<p>INHOUD</p>	<p>communicatieformats en -opties waarmee discussies en opmerkingen in real time kunnen worden gevoerd. DO Bepaal de rol van elke collega/medewerker in duidelijke bewoordingen via dialoog of bespreking. DON'T Maak geen misbruik van de positie van leidinggevende/autoriteit, dat kan de creativiteit en betrokkenheid belemmeren.</p>
<p>Algemene focus op co-creatie: lesgevers of collega's?</p> <p>Procesmanagement Inbreng/betrokkenheid Leerwaarde</p> <p>LESGEVERS LERENDEN INHOUD</p>	<p>Co-creatie kan en moet een wisselwerking zijn. Het team uitbreiden met extra lesgevers volstaat niet. Ook lerenden maken deel uit van het proces en moeten voldoende betrokken worden Wanneer alle belanghebbenden worden aangemoedigd deel te nemen dienen de voordelen zich vanzelf aan. DO Probeer iedereen erbij te betrekken. DON'T Kies niet om te doen wat je het beste uitkomt of enkel het absolute minimum - streef altijd naar wat het beste is voor je cursus en je lerenden.</p>
<p>De keuze van de platformen en tools is bijna volledig gebaseerd op eerdere ervaringen.</p> <p>Inbreng/betrokkenheid ICT-tools Organisatorische ondersteuning</p> <p>LESGEVERS ORGANISATIE INHOUD</p>	<p>Dit is een zeer groot gebied van potentiële verbetering van de co-creatiepraktijken. De meeste lesgevers lijken het liefst bij de platformen en tools te blijven waarmee ze al vertrouwd zijn. Dat sluit een zeer productief en effectief debat uit over de vele beschikbare alternatieven en leidt tot gemiste kansen. Organisatorische ondersteuning en betrokkenheid, of het gebrek daaraan, kan hieraan een zinvolle bijdrage leveren. DO Zorg ervoor dat nieuwe tools die je nog niet eerder hebt gebruikt op tafel liggen en dat je er goed over nadenkt, probeer te leren en gebruik bij elke cursus enkele nieuwe tools. DON'T Beperk je niet tot de tools die je gewoonlijk gebruikt en waarbij je je comfortabel voelt.</p>
<p>Planning is cruciaal.</p> <p>ICT-tools ICT-ondersteuning Inbreng/betrokkenheid Procesmanagement Timemanagement Leerwaarde</p> <p>LESGEVERS INHOUD TECHNOLOGIE ORGANISATIE</p>	<p>Het planningsproces is van cruciaal belang voor alles, van de timing, de keuze van het platform en de gebruikte tools, de samenstelling van het onderwijsteam tot het ontwerp van de drijfveren voor de lerenden om deel te nemen. Hoewel veel lesgevers gewend zijn vanuit hun buikgevoel te werken en zich snel aanpassen aan veranderingen, vereist teamwerk toch iets andere vaardigheden en een andere aanpak. DO Stel een duidelijk planningsproces en ontwikkelingstijdslijn op, hou je aan het plan! DON'T Verwaarloos de planning en coördinatie niet</p>
<p>Door de vele tools kan de</p>	<p>Het is belangrijk dat leerkrachten de exacte bedoeling</p>

<p>leerkracht moeilijk beslissen wat te implementeren.</p> <p>Procesmanagement ICT-ondersteuning ICT-tools Leerwaarde</p> <p>TECHNOLOGIE LESGEVERS ORGANISATIE INHOUD</p>	<p>van bepaalde nieuwe tools plannen en begrijpen, en dat ze inzien hoe het gebruik ervan de cursus en het leerproces zou verbeteren. Leerkrachten moeten gebruik maken van de collectieve deskundigheid in hun opleidingsorganisatie bij de evaluatie van de verwachte voordelen en risico's in verband met een bepaald instrument. Ze moeten het volledige plaatje zien voordat ze beslissen om de tool te gebruiken.</p> <p>DO Win ICT-advies in en raadpleeg collega's met meer ervaring met co-creatie.</p>
<p>Met co-creatie kan je de inhoud van de cursus actueel houden aan de hand van relevante onderwerpen en voorbeelden.</p> <p>Aanpasbare inhoud Inbreng/betrokkenheid Leerwaarde</p> <p>INHOUD LESGEVERS LERENDEN</p>	<p>Wat een interessant voorbeeld kan zijn voor een leerkracht, is dat misschien niet voor een student. Dankzij co-creatie kunnen lerenden leerinhoud voorstellen die relevanter is voor hun interessegebied. Dit is een goed voorbeeld van hoe de methode de leerkrachten ten goede komt - door het uitbreiden van hun eigen begrip van een onderwerp, of door het uitbreiden van het toepassingsgebied van de leerstof. Natuurlijk is dit geen automatisch proces en sommige voorstellen van lerenden zullen misplaatst zijn of weinig relevantie hebben met betrekking tot het onderwerp.</p> <p>DO Blijf dicht bij de noden van je lerenden en vermijd dat je in een overdreven didactische stemming terecht komt.</p> <p>DO Erken dat co-creatie een collectieve inspanning is en soms kan afwijken van je 'ideale' verwachtingen.</p>
<p>De belangstelling is in eerste instantie zeer groot, dus een zorgvuldige uitvoering (dosering) is van groot belang. Te veel in één keer laat zowel de leraren als de leerlingen overweldigd en verward achter.</p> <p>Timemanagement Procesmanagement Aanpasbare inhoud Inbreng/betrokkenheid Leerwaarde</p> <p>INHOUD TECHNOLOGIE</p>	<p>Door de veelheid aan mogelijkheden in aanpak en methode die voortkomen uit co-creatie, verschuift de focus vaak van de cursusinhoud naar het technische deel van de cursus. Dit kost tijd en kan vertraging veroorzaken.</p> <p>DO Plan zorgvuldig en houd altijd rekening met de timing, de werklast en de complexiteit van de taak.</p> <p>DON'T Vergeet niet dat technologie er is om te helpen en de zaken gemakkelijker te maken, niet om het middelpunt te worden.</p>
<p>Het gebruik van technologie in de klas is ook leuk.</p>	<p>Het gebruik van technologie in de klas is een belangrijke factor die de totale leerervaring bepaalt.</p>

ICT-tools
Procesmanagement
Leerwaarde

INHOUD
TECHNOLOGIE
LESGEVERS

Afhankelijk van de specifieke context kan technologie een 'wow'-effect teweegbrengen. Wanneer het wordt geïntroduceerd in organisaties met overwegend traditionele onderwijsprofielen en -methodes, levert het een nieuwe leermotivatieve vector op. Het is een overweldigende positieve en emotionele ervaring en het is gemakkelijk om te kiezen voor meer en meer zogenaamde leuke tools.

DON'T Sta er niet op om een bepaalde technologie of tool te introduceren, alleen maar omdat je denkt dat het leuk zal zijn voor je lerenden.

DO Zorg voor een goed evenwicht tussen het doorbreken van traditionele onderwijsmodellen en een verstandig, doelgericht gebruik van technologie - een dergelijk gebruik moet waarde toevoegen aan je cursus.

Aspect- & Categorielabels	Advies & Aanbevelingen
<p>Het ontbreken van één enkel platform om te leren en te co-creëren is een probleem.</p> <p>ICT-tools</p> <p>Organisatorische ondersteuning</p> <p>TECHNOLOGIE</p> <p>LESGEVERS</p> <p>ORGANISATIE</p>	<p>De cursus wordt door gebruik van verschillende tools interessanter voor bepaalde doelgroepen, maar veel lesgevers en lerenden hebben moeite met de noodzaak om twee (of meer) compleet gescheiden softwarestukken te integreren en die synchroon te laten werken. De basisfunctionaliteit van co-creatie moet een integraal onderdeel worden van de leermanagementsystemen en -platformen.</p> <p>DO Sta erop dat je organisatie hier rekening mee houdt bij het kiezen van hun LMS-oplossing of tijdens het overleg met hun softwareontwikkelaars die de code voor hen personaliseren.</p> <p>DO Ontdek onze CoCOS online cursuseditor en</p>

<p>De keuze van de platforms en hulpmiddelen is praktisch volledig gebaseerd op eerdere ervaringen.</p> <p>Inbreng/betrokkenheid ICT-tools Organisatorische ondersteuning</p> <p>LESGEVERS ORGANISATIE INHOUD</p>	<p>evalueer de verdiensten ervan in functie van je specifieke opleidingscontext en -behoeften.</p> <p>Dit is een zeer groot gebied van potentiële verbetering van de co-creatiepraktijken. De meeste lesgevers lijken het liefst bij de platformen en tools te blijven waarmee ze al vertrouwd zijn. Dat sluit een zeer productief en effectief debat uit over de vele beschikbare alternatieven en leidt tot gemiste kansen. Organisatorische ondersteuning en betrokkenheid, of het gebrek daaraan, kan hieraan een zinvolle bijdrage leveren.</p> <p>DO Zorg ervoor dat nieuwe tools die je nog niet eerder hebt gebruikt op tafel liggen en dat je er goed over nadenkt, probeer te leren en gebruik bij elke cursus enkele nieuwe tools.</p> <p>DON'T Beperk je niet tot de tools die je gewoonlijk gebruikt en waarbij je je comfortabel voelt.</p>
<p>Planning is cruciaal.</p> <p>ICT-tools ICT-ondersteuning Inbreng/betrokkenheid Procesmanagement Timemanagement Leerwaarde</p> <p>LESGEVERS INHOUD TECHNOLOGIE ORGANISATIE</p>	<p>Het planningsproces is van cruciaal belang voor alles, van de timing, de keuze van het platform en de gebruikte tools, de samenstelling van het onderwijsteam tot het ontwerp van de drijfveren voor de lerenden om deel te nemen. Hoewel veel lesgevers gewend zijn vanuit hun buikgevoel te werken en zich snel aanpassen aan veranderingen, vereist teamwerk toch iets andere vaardigheden en een andere aanpak.</p> <p>DO Stel een duidelijk planningsproces en ontwikkelingstijdslijn op, hou je aan het plan!</p> <p>DON'T Verwaarloos de planning en coördinatie niet</p>
<p>ICT-ondersteuning en -begeleiding in de klas is belangrijk opdat iedereen kan deelnemen.</p> <p>ICT-tools ICT-ondersteuning Inbreng/betrokkenheid Procesmanagement Timemanagement Leerwaarde</p> <p>LESGEVERS LERENDEN TECHNOLOGIE ORGANISATIE</p>	<p>Sommige studenten kunnen zich aan hun lot overgelaten voelen als ze problemen ondervinden met de gebruikte ICT-tools. Dat kan te wijten zijn aan een onduidelijke presentatie van de leerkracht of aan onvoldoende ICT-gebruiksvaardigheid en -competentie van de lerende. Beschikbaarheid van technologie en bijhorende ondersteuning binnen de organisatie hebben een belangrijke impact op de cursus.</p> <p>DO Moedig de lerenden aan om samen te werken, motiveer de hoogvliegers en laat hen anderen helpen.</p> <p>DO Houd er rekening mee dat technologische problemen tijdig moeten worden opgelost, anders riskeer je dat je lerenden hun motivatie helemaal verliezen of aanzienlijk achteropraken.</p> <p>DO Wees voorbereid op onvoorziene gebeurtenissen waarbij technologie een last wordt, hou altijd een 'veilig' plan B achter de hand.</p>

<p>Door de vele tools kan de leerkracht moeilijk beslissen wat te implementeren.</p> <p>Procesmanagement ICT-ondersteuning ICT-tools Leerwaarde</p> <p>TECHNOLOGIE LESGEVERS ORGANISATIE INHOUD</p>	<p>Het is belangrijk dat leerkrachten de exacte bedoeling van bepaalde nieuwe tools plannen en begrijpen, en dat ze inzien hoe het gebruik ervan de cursus en het leerproces zou verbeteren. Leerkrachten moeten gebruik maken van de collectieve deskundigheid in hun opleidingsorganisatie bij de evaluatie van de verwachte voordelen en risico's in verband met een bepaald instrument. Ze moeten het volledige plaatje zien voordat ze beslissen om de tool te gebruiken.</p> <p>DO Win ICT-advies in en raadpleeg collega's met meer ervaring met co-creatie.</p>
<p>Specifieke uitdagingen ten aanzien van technische ondersteuning wanneer de leerkracht een freelancer is</p> <p>Organisatorische ondersteuning Procesmanagement ICT-ondersteuning</p> <p>LESGEVERS ORGANISATIE TECHNOLOGIE</p>	<p>Externe (freelance) leerkrachten zijn niet ongewoon in veel opleidingsorganisaties. Dit vormt een extra uitdaging op het gebied van organisatorische ondersteuning, waaronder technische ondersteuning, samenwerking met collega's en overdracht.</p> <p><i>Als freelance leerkracht ...</i></p> <p>DO Stel een duidelijk plan op waarin je voorstelt welk type en welke vorm van ondersteuning je nodig hebt vanuit de organisatie.</p> <p>DON'T Ga er niet van uit dat de organisatie vertrouwd is met de methode of over de juiste ondersteunende infrastructuur beschikt.</p> <p><i>Als organisatie die met freelance leerkrachten werkt ...</i></p> <p>DO Informeer welke specifieke maatregelen nodig zijn voor de voorbereiding, ontwikkeling en uitvoering van de cursus.</p> <p>DO Maak een medewerker verantwoordelijk zodat een goede coördinatie verzekerd is gedurende het hele proces.</p>
<p>Organisatorische en institutionele ondersteuning, evenwicht en integratie</p> <p>Organisatorische ondersteuning Timemanagement Procesmanagement</p> <p>ORGANISATIE LESGEVERS</p>	<p>Hoewel een individuele leerkracht co-creatie in de context van zijn eigen cursus en vakgebied beschouwt en organisatorische ondersteuning van groot belang is, is het ook erg belangrijk om een evenwicht te bewaren binnen de organisatie.</p> <p>DO Zorg ervoor (als leerkracht) dat je organisatie weet wat je doet en je actief ondersteunt.</p> <p>DO Wanneer andere collega's de co-creatiemethode voor hun klassen met dezelfde groep overwegen, Hou er dan rekening mee dat er moeite moet worden gestoken in de coördinatie, zodat de totale werklast evenwichtig kan worden beheerd.</p> <p>DO Onderneem stappen om de co-creatiemethode te introduceren en integreren, en om de resulterende samenwerking en samenwerkingspraktijken in te bedden in de organisatorische cultuur.</p>

Mede gefinancierd door het
programma Erasmus+
van de Europese Unie

